

Hazavárnak a mi kisfalunkba

Bene Józsefné

*Pusztamagyaródról – Hortobágyra történő deportálásának visszaemlékezései
1952*

Kedves Olvasó!

Köszönöm, hogy e sorokat kezébe vette. Feltett szándékom, hogy az „ötvenes évek” általam hiányosan ismert szörnyűséges rémtetteit tovább adjam, és ez által felkeltssem érdeklődését, további ismeretek megszerzéséhez, terjesztéséhez. Több ezer sorstársukkal együtt szüleim is „önkéntes” száműzetésre kerültek a hortobágyi zárt munkatáborba Ebesre.

Édesanyám 2015. december hatodikán, 92 évesen elhalálozott. Ő és a sorstársaikra emlékezve tovább adom az általa írt visszaemlékezést, egy szikrányit abból, amit a deportáltak, internáltak, kitelepítettek minden emberi méltóságuktól megfosztva elszenvedtek. Mindegy, hogy minek nevezzük, mi a titulusa a lényegen nem változtat. Minden ingó és ingatlan vagyonuktól megfosztva kerültek a 12 zárt tábor egyikébe. Munkaadójuk a Hortobágyi Állami Gazdaságok Trösztje. Az ősgyep feltörésével olyan szántóföldi kultúra meghonosítása volt a feladatuk, mint a rizs és gyapottermesztés. Szovjetunióban már alkalmazott Sztalini (ékezet nélkül) módszereket kívánták hazánkban is elterjeszteni. Termelőszövetkezetek megalakításával számolják fel a magángazdaságokat, állandósul a megfélemlítés az emberek rettegésben tartása falvakban és városokban egyaránt.

Földterületek önkényes elvételével az –agitátorok- meggyőzték az egyéni parasztgazdákat, ha kellett erőszakkal, hogy jobb a közösben gazdálkodni. Fokozatosan növelt beszolgáltatás, padlássöprés, pénzbírság (bármilyen indokkal) meggyőző erejű volt a nincstelenné váló gazdákon, hogy elfogadják a rákényszerített elfogadhatatlant. A kitelepítési, deportálási kényszerlakhelyet kijelölő listára bárki felkerülhetett. Elég volt egy rendezett szép porta, gazdaság tulajdonlása, amit egy elvtárs kinézett magának.

Listákat a helyi tanácselnök állította össze a községi párttitkár, tanácstag, AVH, rendőrség javaslatára, melyet a járásnál jóváhagytak.

Szovjet mintára elkezdték az un. kulácfalvak létrehozását, hosszú távú berendezkedést az ítélet nélküli rabtartásra és az ingyen munkára, mert ami bért kaptak az csak éhenhalásra volt elég.

Az ebesi gazdaság területén jelöltek ki parcellázandó területet „családi ház” viskó építésére, melyre a telepések térítésmentesen építkezhettek. Szüleim az elsők között kértek telket, édesapám, aki kőműves, épített házat, melybe 1952 őszén beköltöztek. A házkörüli kis

konyhakerthez zöldség és virágmagokat a nagyszüleim küldték, hogy minél otthonosabbá tegyék új lakhelyüket.

Családunkban én vagyok az utolsó élő személy, aki némi ismerettel rendelkezik szüleim meghurcoltatásáról, családunk hányattatott sorsáról, köszönhető annak, hogy édesanyám szabadulásuk után leírta egy füzetbe kitelepítésük történetét. Nagyszüleim megőrizték a táborból írt „fekete” ellenőrizetlen leveleket és az ellenőrzött levelezőlapokat. Családunkba sokat nem beszéltünk a történekről a megfélemlítés mindvégig bennük élt.

Mi gyermekek, a szerencsének köszönhetjük, hogy elkerültük a „táborozás”élményeit, pedig Busa József tanácselnök, mindent megtett, hogy a kitelepítést az egész családon végrehajtsák. Maradásunkat köszönhetjük még a kitelepítést irányító ÁVOS tiszt jóindulatának és a szomszédban lovas kocsival rendelkező Tóth Gyuri bácsinak.

Nem vagyok tollforgató írói vénával meg áldva, csak azt írom, ami magától jön.

Tervezem, hogy szülőfalumban Pusztamagyaródon emléktáblával emlékezzünk az ötvenes években elhurcoltakra és a koholt vádak alapján elítéltekre.

A deportálás, kényszer-kitelepítésünk okait nem tudom, ezekre a telepes sorstársak visszaemlékezéseiből keresem a választ. Arra következtek, az indok, hogy nagyapámnak cséplőgépe volt, illetve erdő, szőlő, gyümölcsös, szántó, borospincék voltak a családunk tulajdonában. Apám csendőr volt a kitelepítéskor vasutas és a határsávba laktunk. Ezekért váltak talán osztályidegenné, nem kívánatos személyekké, demokrácia kerékkötőivé, jugoszláv kémme. A hortobágyi „gulág” táborok 1950 júniusától, 1953 őszéig üzemeltek. Szabadulást, Sztalin halála, amnesztiát Nagy Imre miniszterelnöksége ígért.

Az internáltak ítélet és bűn nélkül raboskodtak, közkegyelemre nem volt indok, sokukat a táborba érte a halál, rehabilitálások nem történtek meg.

A rádió 1953. július. 5-én bemondta, hogy Nagy Imre kormánya határozott: felszabadítják a zárt táborokat. Mindenki szabadon költözhet kivéve a nagyobb ipari városokat, de a határsáv továbbra is tiltott terület ahonnét szüleimet is elvitték. Sokan reménytelenül, fedél nélkül, vagyontalanul indultak a szabad nagybetűs világba. Édesanyám a Debreceni Klinikából szabadult (sárgaság miatt), apám oda vitte a szabaduló levelet. Az orvos javaslatára nem mentek vissza Ebesre így a kis vagyonkájuk ottmaradt. Ebesi házukat egy idős telepes pár foglalta el, nekik nem volt hova hazamenni, őket látogattuk meg a hatvanas évek elején.

Borsi törzsőrmester az ebesi táborparancsnok 1953. szeptember 20-án felakasztotta magát, öngyilkos lett. A lelki ismerete erősebb volt az élni akarásánál, történelem kereke forog tovább...

Az ötvenes években történelekről széleskörű a tájékozatlanság, annak ellenére, hogy könyvek jelentek meg a kitelepítettek visszaemlékezéseiről illetve megfilmesítették a történeteket.

A tisztelt olvasó figyelmébe ajánlom JESZESZKY IVÁN Kitelepítettek című dokumentum regényét. Az Oktatási Minisztérium, Pokorni Zoltán Miniszter úr személyében 2000. június 7-én hivatalosan is ajánlott olvasmánnyá nyilvánította a középiskolák számára a már meglévő történelemkönyvek kiegészítésére. „A fenti ajánlás a Kitaszítottak I. kötet, ALTERRA kiadó”
Ajánlom még: Lukács József Csonka délibáb kötetének megfilmesített változatát azonos címmel.

Üdvözlettel: **Bene József**

Budapest, 2016. szeptember 16.

(pontosan 63 évvel a szabadulás után)

Ui: Indításként idéznék egy műből részletet és egy verset mely nagyon jól bemutatja milyen volt ez a világ...

Benkő Piros

Délibábos száműzések

„Kivégzési gyakorlat

És egy napon olyan történt velünk, amely sok képzeletet felülmúl, azt hiszem, bátran állíthatom, átéltük a világ végét. Váratlan hirtelenséggel beállítottak fegyveresek a táborba. Valamiért dühösen üvöltöztek. Nem tudom, mi voltunk-e rosszak, vagy talán a felnőttek követtek el valamit, de hogy veszettül tomboltak, az biztos. A felnőttekkel pár faládát szedettek össze, amelyeket zöldség szedésére használtak. Hármat, vagy négyet egymás tetejére kellett rakniuk egy sorba. Mi gyerekek ott álltunk és csak néztük. Nővérem és én, egymás mellett

szorosan. Később ránk mutattak: te, meg te, —ezek voltunk mi ketten— és még vagy három gyerekre. —Álljatok fel a ládákra – parancsolták! Jól emlékszem, alig bírtam valahogy felkapaszkodni, négykézláb igyekeztem, mert nekem az még magas volt. —Álljatok vigyázzba, és meg ne mozduljatok! – hangzottak a parancsszavak. Megdermedtünk, nem néztünk még egymásra sem. Álltunk vigyázzban, mozdulatlanul. A felnőttek, akik félkörben körülálltak bennünket, sóbálvánnyá dermedtek. És akkor a fegyveresek lassan felemelték puskáikat, ránk szegezve. Néhány felnőtt ki akarta magát tépni a tömegből, hozzánk rohanni, de nagy erővel lefogták a többiek. —Nem mernek löni, nem mernek löni! – hallottam, s álltam, mint az ólomkatona, rendületlen moccanatlan tovább. És eldördült az első lövés! Hirtelen összerándultam, kívül-belül reszkető remegés tört rám. Dideregni kezdtem, fogaim úgy vacogtak, mint télen, a majdnem megfagyás idején. A golyó valahová a homokba csapódhatott, a kavarodó porfelhőt. Aztán újra lőttek. —Dörrenés! Még mindegyikünk állt. Testvéremre pillantottam, ő sem mozdult el. Megpróbáltam legyőzni a szörnyű remegést. Annyira féltem, hogy megmozdulok. A harmadik lövésnél szorosan behunytam a szemem, hogy ne lássam merre tart. A ládába csapódott, hallottam ahogyan recseg, törik a fa. Felkészültem mindenre, a halálra is. Az ötödik süvítő dörrenés után már nem éreztem semmit. Lábam kővé zsibbadtak, érzékszerveim megszűntek működni. Többé nem számoltam a lövéseket. Csak mindegyik után megállapítottam, hogy még állok. Durranás, ládarecsegés, durranás, ládarecsegés. Egyszer csak hirtelen halálos csönd lett. És ebbe a csöndbe hatalmas robajjal belerandított a fegyveresek kéjes mámorban úszó, tébolyodott, gúnyos röhögése. Ezt hosszan hallottam és nagyon sokáig. Ezt feledni máig sem tudom! Mindig visszatér álmomban is, ez a kéjmámorban úszó, gyilkos röhögés. Végre kinyitottam a szemem. Félve néztem társaimat, de testvéremet kerestem leginkább. Mindenki állt, tehát mind éltünk. Láttam szegény anyámat, akit két oldalról támogattak. Nem volt magánál, ájultan lógott a többiek karjaiban. És egy darabig mi öten még mindig csak álltunk a ládák tetején. Majd a felnőttek leszedtek bennünket, de megszólalni nem tudott senki. És csak tovább zúgott, visszhangzott az a megrészegült, mámoros röhögés.”

Tréki Török Andor

Mi a puszta?

Mi a puszta? Kérdi egy kedves barátom,
Kinek a kérdését most szívesen látom.
Ennek a kérdésnek puszta felvetése
Derengő fényt vetít nehéz kérdésére.

Puszta lehet főnév vagy pedig melléknév.
Nem jelent soha jót, kedveset semmiképp.
De a regény szerint tud jót jelenteni:
„A puszta életét tudta megmenteni.”

A puszta – mint látjuk – csak több a semminél,
Mert ha mást elpusztít, életet megkímél.
A puszta jelenthet széles pusztaságot,
Jelent messzelátást, teljes szabadságot.

Jelent katángkórós, szerbtövisek földet,
Hol a nap égeti a gyengén nőtt zöldet,
Ahol fáradtan megy az eltikkadt vándor,
S amit eltúlozott jó Petőfi Sándor.

Rónák végtelenjét szintén jelentheti,
A Borsós-tanyát is, a keservit neki!
Hortobágyi pusztát, vízvezető árkot,
Naponta reászórt, szívből jövő átkot!

Jelenthet szenvedést, türelmet, végtelent,
Embersokaságot, türelmest, védtelent.
Tudjátok-e most már a puszta mit jelent?
Jelenti minékünk a szomorú jelent.

Hazavárnak a mi kisfalunkba

Bene Józsefné

Pusztamagyaródról – Hortobágyra történő deportálásának visszaemlékezései

Sötét fekete felhők jártak az égen, nagy felhőszakadás zúdult az egész környékre. Rossz álmom volt, 1952. június 17-én éjfél után 3 órakor riadtam fel álmomból: hogy vérben fürdök, és egy végeláthatatlan hosszú fekete vonat visz egyedül és kétségbe esett jajgatás, sírás tört ki rajtam, hogy mi lesz velem, senkim sincs.

Felkeltem. Egyedül voltam. Távolból a csendes éjben az országútról sok autó dübörgése hallatszott. A szobám ablakához lépve láttam, amint két nagy leponyvázott teherautó a sáros úton cikázva megy el a házunk előtt, és a harmadik megáll. Géppisztolyos ávósok lépnek ki belőle. Gyorsan felsőruhát vettem magamra. Máris verik, rúgják az előszoba ajtót, hogy a törvény nevében nyissuk ki! Rögtön ki is nyitottam, és lámpát gyújtottam. Hatan voltak. És akkor a parancsnok felolvasta, hogy milyen számú paragrafus értelmében ki vagyunk telepítve a Kócspusztai Állami Gazdaságba. Egy óra pakolási idő áll rendelkezésünkre.

Elkérdőzgette, hogy a család hol van, hiszen négy személy volt nála feljegyezve, - az én családom. De csak a jó anyámmal voltunk éjjel otthon.

Elsoroltam neki, hogy a férjem Miskolcon dolgozik, mint kőműves bizalmi a vasútnál, a nagyobbik fiam 5 éves, a kisebbik pedig 3. Őket a papájuk délelőtt kivitte a szőlőhegyre cseresznyézni, akkor még ragyogó napsütéses idő volt. Hirtelen sok minden jutott az eszembe, hogy most a szenvedések sorozata fog bekövetkezni.

Kértem a vezető ávóst, hogy lőjön agyon, hogy ne szenvedjek. Azt válaszolta, arra nem kapott parancsot, és elmentek ellenőrizni. Abból az utcából még két családot telepítettek ki teljesen (Karakai és Balázs családot). Csak egy géppisztolyos ávós maradt nálunk. Pár darab holmit szedtem össze.

Mivel kenyérünk sem volt (reggel akartunk sütni), így az ávós kíséretével a szomszédból hoztunk, hogy legyen az útra. Közben visszajött két ávós, az akkori tanácselnök Busa József kíséretében. A másik 2 családot már felrakták a leponyvázott autókra és elindították.

Mikor hozzánk beléptek, azt mondja a tanácselnök: még egy másik család is van, azt is vinni kell. Kérdi tőlem a parancsnok, ki lakik még itt. Válaszolván az apámék, de ők a

rossz idő miatt nem tudtak hazajönni. Én már előzőleg elmondtam, hogy még egy légynek sem vétettünk.

Azt válaszolta az elnök, hogy a szomszédban vannak, lovak azokkal hazahozhatjuk őket, de úgy remegett, mint a nyárfalevél, mikor játszik vele a hideg szél.

Látván az ávós tiszt, a tanácselnök végtelen rosszindulatát, azt mondja nekem, hogy külön háztartásban vagyunk-e? Mondtam, igen. És tudnám-e bizonyítani? Tudom, feleltem, a gazdakönyvekkel, és átadtam neki a két könyvet. Mondván, hiszen semmivel nem tartozunk, a kiszabott kötelezettségünknek, a beszolgáltatásoknak mindig eleget tettünk. Egy nagy hízónk volt, előtte héten a tanácselnök azt is elvitte. A parancsnok meghallgatott, és azt felelte, átnézvén a könyveket, mivel a gazdakönyvek azt bizonyítják, hogy külön háztartásban vannak, én csak azt viszem, kinek a neve itt szerepel a papíromon.

A tanácselnök, aki előzőleg a Horty repülőse volt, többet egy szót, sem mert szólni, hiszen a legjobb barátját is elvitette, (Balázs család) mikor az kérték, hogy a nyolcvanéves édesanyját engedje itthon maradni a faluban élő lányánál. Azt felelte, még az anyámért sem felelek. Ugyanis az öreg nénit két agglegény fiával vitték el, mert megbízhatatlanoknak tartották őket. A falunk határsáv volt. A másik (Karakai) családot negyedmagukkal vitték két kisgyermekkel – szintén megbízhatatlan személyek, ők már mind úton voltak, géppisztolyos ávós kíséretével.

Azután én voltam akkor 28 évesen a következő. Amikor indulni akartunk, mivel az ávós parancsnok nem adott engedélyt szüleim kitelepítésére, azt kérdezte tőlem, hogy szeretném-e, hogy kisgyermekeim itthon maradjanak? Azt válaszoltam, igen köszönöm, ha meg tetszik engedni. És kérdi, van-e kire hagynom őket? Jó anyám rögtön válaszolja, igen, én örömmel gondozom őket. Még figyelmeztetett, hogy ágyneműt is vigyek, és még ő segített egy plédbe bugyolálni, és ki is vitték az autóra. Indulás előtt még egyszer megkérdezte, akarom-e, hogy gyermekeim itthon maradjanak. Azt válaszoltam, igen.

Édes jó anyámat megcsókoltam, átöleltük egymást búcsúzóul, ő végtelenül sírt, én vigasztaltam, ne sírjon, nemsokára hazajövök, hiszen senkinek sem vétettem. Aztán felsegítettek a leponyvázott autóra, két géppisztolyos ávós állt mellettem.

Mikor a templom elé értünk – ott vezetett az országút – akkor kondult meg a harang a reggeli úrangyalára 4 órakor, és imádkoztam. Hamarosan a temető elé érve fohászkodtam drága halottjainkért.

Talán két kilométerre volt tőlem a hegy, ahol szeretett drága gyermekeim, nyugodtan aludtak, akikért az életemet is feláldoztam volna. Tőlük is búcsút vettem gondolatban, hogy ki tudja, még valaha elaltathatom-e őket mesével és imával. Közben a falunk határához értünk, és ott igazoltattak. Mentünk a Bak-i állomásra. 18 km-t tettünk meg, ott már zöld ágakkal álcázott marhaszállító vagon pillantott meg. Az autónk úgy tolatott oda, hogy csak be kellett lépnem a vagonba. Meglepetésemre már egy Szentlisló-i fiatalasszony (Gyurkóné) volt bent három kis gyermekével, és a férje testvérével, aki apáca volt. A fiatalasszony a férjéről nem is tudott a háború óta semmit, valahol a fronton meghalt. Még egy embert hoztak közénk, így heten voltunk a vagonban. Mivel a többi autó és a vonatszerelvények még nem érkeztek be, egy jóindulatú ávos tiszt volt csak egyedül, aki vigyázott ránk. Kinyitotta a vagonajtót, és mondta, jöjjenek ki, vedrekben, edényekben az állomásról – az ő kíséretével – vigyünk be vizet, szükségleteinket végezzük el, mert nem tudni, mikor fog a szerelvény megállni, mert csak nyílt helyeken, réteken állhat meg.

Tőlem is kérdezte, amint vittem a vedret, hogy kivel vagyok? Mondtam, csak egyedül, két kicsi gyermekemet hagytam otthon, akik nem is tudják, hol vagyok. Az a tiszt úgy káromkodott, hogy ártatlan magyar embereket a magyar testvéreik hogy meghurcolják, tönkreteszik. Dolgunk végeztével bementünk a vagonunkba és beszélgettünk az otthonmaradtakról. Hamarosan beérkeztek a hosszú szerelvények, az ágakkal teletűzdelt marhaszállító vagonok, és a ponyvás teherautók. A határszélről, az akkori határsávokból Csáktornya felől és még sok helyről, a zalai részekről, kiket a tanács szerint –nemkívánatos személyeknek tartottak. A végeláthatatlan vagonokat aztán elindították, az ajtót kicsit nyitva hagyták, hogy levegőt kapjunk. Voltak, főleg idősebbek, akik a nagy lelki gyötrelmeket nehezen viselték, és rosszul lettek.

Három nap és két éjjel utaztunk, néhol a nyílt mezőn megálltunk, és akkor az ávosok őrizete alatt kiszállhattunk levegőzni. Mikor megérkeztünk a kócspusztai vasútállomásra, nem szállhattunk ki, mert már ott a tábor tele volt kitelepítettekkel. Így vittek tovább az Ebesi Állami Gazdaságba, ott már egy hosszú istálló ki volt ürítve, vaságyakkal kétsorosan meg volt rakva, csak középen volt egy keskeny kis hely, hol tudtunk közlekedni. Zsúfolásig megtelt az istálló. A gyermekek kaptak jó friss tejet, aki felnőtt tudott magával vinni élelmet, az evett, aki nem, az éhezett. Eljött az este, és kitört a pokol. A gyermekek sírtak, menjünk haza, én itt nem alszom. Sok felnőtt pedig káromkodott tehetetlenségében, fájó volt hallgatni a kétségbeesett sírásukat. Még csak

akkor éreztem igazán megnyugvást, hogy a Jóisten olyan jó parancsnokot adott hozzánk, akinek a szíve fájt értünk, hiszen láttam rajta, majd a könnyei kicsordultak, lehet, hogy neki is voltak gyermekei. Egy szegény fiatalasszony a félelemtől koraszülött gyermekével vajúdott. Lepedőket hoztak az ágya köré, hogy senki oda ne lásson, csak a nagy fájdalmait nem lehetett eltitkolni, ott az istállóban szülte meg gyermekét.

Valahogy álmatlanul siralmasan megvirradtunk. Reggel sorakozó volt, és névsorolvasás. Az istállóajtóban egy fegyveres őrszem vigyázott ránk éjjel-nappal. Másnap délelőtt a rendőrtörzs beszédet tartott, és többek közt tudtunkra adta, hogy majd kapunk munkát és mindenki úgy dolgozzon, hogy innen sem egy-, sem százéves soha haza nem mehet. A velünk vitt fényképeket, hogy szeretteinket ne láthassuk, elszedték. Azért párat el tudtam rejteni a párnám közé. Újságot soha nem kaptunk, rádiónk nem volt, a külvilágról semmit sem tudtunk. Hazulról vitt élelmünket az istálló előtti réten vastag kórókból rakott tűzön készíthettük el, mosott kis ruháinkat a fűre teregetve szárítottuk, mint valaha a szegény cigányok. Mindjárt nem kaptunk munkát, csak egy hét elteltével. Elhurcolásom hajnalán apámért a rokonság felment a hegyre, hogy jöjjenek haza, mert leányát az éjjel deportálták. Gondolni való, hogy bement a tanácsba, veszekedett velük, hogy ártatlan lányomat miért hurcolták el. Ott azt a vigasztalást kapta, hogy fogja be a száját, mert őt is elvihetik. Férjemet apám értesítette. Akkor Miskolcon dolgozott, mivel ő a nagykanizsai főnökséghez tartozott. Velekei főpályamestertől szabadságot kért. Az akkor megnevezett címen, a Kócspusztai Állami Gazdaságban keresett. Ott épp rizst arattak a kitelepültek. Beszért velük, közéjük ment dolgozni, mert épp ment a lovasrendőr, addig egy nagyobb fiút a táskájával beküldte a közeli szénaboglyába, ha megszámolná őket, nehogy többet találjon. A lovasrendőr hamarosan elnyargalt, csak annyit kérdezett, jól megy-e a munka. A férjem a gabonák közt kiment az állomásra. Érdeklődött, merre vitték az ide irányított deportáltakat. Közölték vele, hogy tovább vitték őket, melyik vonatra szálljon fel.

A vonaton megkérdezte a kalauztól, nem tud-e róla, hogy a zalaiaikat hol pakolták ki. Közölte, hogy az Ebes-i állomáson. Bejött a közeli tanyára, írt egy kis cédulát, mert látta, hogy a közeli istálló előtt többen beszélgettünk.

Egy kisfiúval küldött cédulára azt írta, kőműves Józsi keresi. Odamentem a tanyára, ott egy kicsit beszélgettünk. Addig sorstársaim gyorsan levelet írtak hozzátartozóiknak, amit férjem kicsempészett és postára adott, amire gyorsan meg is érkeztek a válaszok.

Itt kezdődött a baj, mert a rendőrség ellenőrzése nélkül mentek ki a levelek, a válaszokból pedig rájöttek a titokra és kezdődött a kutatás.

Valaki mondta az őrsön, hogy az én férjem volt itt. Másnap reggel, mikor sorakozó volt, nevemről szólítva a rendőr közölte velem, hogy a sorból lépjek ki, mert tudomásukra jutott, hogy itt volt a férjem. Én persze azt válaszoltam, hogy nem láttam. Másnap, büntetésből ki kellett járnom jó messzire, villany kukoricamorzsolóba rakni a kukoricát. Ott többen is voltunk, mert a tele zsákokat is emelgetni kellett. Egész nap a délibábos forró napon dolgoztunk, fa sehol sem volt, egy kis hazai zsíros kenyéren, étlen-szomjan éltem. Kb. egy hónapig tartott a büntetés. Aztán ismét ott tanyáztunk az istálló körül. Közben értesített a Gyurkóné, aki három kisgyermekével volt kitelepítve, hogy kicsit távolabbi istállóban kapott munkát, ahol teheneket fejtek. Szólt, hogy van egy üres hely, ahol én is fejhetnék. Ott jobb helyünk van, mert fejés közben ihatunk tejet, azt nem tudják ellenőrizni és nem éhezünk annyit. El is mentem vele, fel is vettek. 8-10 tehenet kellett naponta kézzel fejni. Igen nehéz volt, mert az ötödik tehén fejésénél úgy kifáradtak a kezeink, hogy megértük masszírozgatni, hogy tovább tudjunk dolgozni. Naponta háromszor is kellett fejni, mert általában 15-20 liter tejet is adtak egy fejésre. Reggel 4 órakor kezdtünk. Télen is a jéghideg vízben először a farkukat kellett megmosni minden reggel, aztán jött a trágyázás, sarogjára raktuk és a nyelénél fogva egyikünk elől, a másikunk hátul fogva cipeltük ki.

El lehet képzelni, milyen nehéz volt naponta húsz tehén alól kétszer kitrágyázni! Középen volt a járás, kétoldalt a tehenek. Minden nap szép simára ki kellett kefélni a szőrüket. Azután jött az almolás, ugyanis szalmával vasvillán hordva raktuk meg jó vastagon az aljukat. Mikor ez megvolt, megraktuk a jászoljukat kukoricadara és cukorrépa melasz keverékkel. Mikor azt megették, akkor kaptak jó szénát, a vizet csapról engedték elébük a jászolba. Következő a fejés tízliteres rocskákba, kisszéken ülve fejtünk időre, mert a tejet határidőre kellett szállítani Debrecenbe. Itt azért már mégis jobb volt, mert, ahogy fejtünk, ittuk a tejet, meg egy-egy literes üveggel a hónunk alá is rejtettünk, ebből a szállásunkon egy kis levest is tudtunk főzni.

Ha a brigádvezető látta is, aki nem kitelepített volt, vagy a szolgálatos rendőr, akkor is úgy tettek, mintha észre sem vennék, voltak jóindulatú emberek is.

Egy alkalommal új brigádvezető került az istállóhoz. Látván, hogy egy kis tejet lopunk, jelentette az ott lévő napos felelős rendőrnek. De ő azt válaszolta neki: Na és, ha maga

lenne ezeknek a szerencsétlen embereknek a helyében, mit tenne? Így ő se merte jelenteni a főtörzsnek, és csakhamar eltávozott.

Három nagy istálló volt egymáshoz közel, egy-egy istállóban száz tehén volt. 4 órakor kezdtünk télen-nyáron.

Egy alkalommal az ügyeletes rendőr eltávozott valami oknál fogva az istálló ajtóból. Közben jött az ellenőrző orvos. Minden héten jött, és a ránk felügyelő rendőrtől érdeklődött, nincs-e valami panasz, de hozzánk nem volt szabad bejönnie. Mivel senki sem állt az istálló ajtóban, az alkalmat megragadva belépett, látva a nagy tömeget meglepődve azt felelte: ezt nem is sejtettem, mi van itt. Mi történne, ha valami fertőző betegség fellép, mind elpusztulnak, majd fogok intézkedni! Jelentem a minisztériumban, ily embertelen körülmények között nem lehetnek. Csakhamar intézkedett. A minisztériumból kijött egy személy, akkor különböző helyekre, tanyákra helyezték az istállókból, a juh hodályokból az embereket. Én mivel már az istállónál dolgoztam, egy kis raktárhelyiséget kaptam egy négytagú családdal, de nem sokáig laktam ott, mert a fiatalasszony terhes volt és elvetélte a harmadik gyermekét. Éjjel hívták a mentőt és bevitték a debreceni kórházba, engem pedig áttettek egy másik istálló raktárába, ahol négyen voltunk nők. Két emeletes vaságy volt, én alul aludtam hideg, deres falak között, el is fagytak a lábaim. Melegedni legjobban csak az istállóban tudtunk, az állatok közt.

Egy napon megint eljött a férjem utánam. Épp a délutáni fejést végeztük az istállóban, amikor belépett, és az aznapi felelős rendőr épp ott sétálgatott. Nagyon megijedtem, hiszen a tábor területére senki idegen be nem léphetett. A rendőr látván, hogy jött a férjem rögtön eltávozott, mintha puskából lőtték volna ki. Férjemmel pár szót váltottunk a családról, egy kis csomagot és pénzt hozott. Egy rövid úton elkísértem, ő is sietett a

gabonák közt az ebesi kis állomásra. Hiszen amikor jött befelé a rendes kocsúton, a lovas kutyásrendőr visszaküldte, hogy nem mehet be a feleségéhez, a csomagot tegye fel a postára, de ő előzőleg is kijátszotta. Aztán az állomás forgalmista is segített, mikor az állomáson a rendőr érdeklődött a főnöktől, hogy elutazott-e az az ember, akinél az előbb csomag volt. Ő meg azt válaszolta: már régen, a gyorsal. Azután nyugodtan visszalovagolt, annyi esze sem volt, hogy ott a kis állomáson a gyors meg sem áll.

Férjem meg ott volt az álló vagon fülkéjében, és mindent hallott, így azután keresett fel az istállóban. Ilyen körülmények között sikerült a második találkozás.

Csak hogy valaki rosszindulatból beárulta a főtörzsnek, hogy még a felelős rendőr is látta az istállóban, habár mikor az őrsön őt kérdőre vonták azt mondta, nem igaz, nem látta a férjemet, hiszen az állásába is kerülhetett volna. Engem nem kérdeztek meg, de azért az lett a büntetésem, hogy egy hónapig nem kaptam hazulról sem egy levelet, sem csomagot. Akkor már igen elkeseredtem, hogy mi is lehet otthon a családommal. Az járt az eszemben, talán mindenkit elhurcoltak, többet soha nem láthatjuk egymást.

Egyik alkalommal épp napos voltam az istállóban, ugyanis a naposnak egész nap trágyázni kellett az állatok alól, csak egyedül voltam. Elkeseredésemben, gondolataimba merülve drága jó kis gyermekeim jártak az eszemben. Végtelen nagy, hangos sírás, zokogás tört ki rajtam, hiszen csak az állatok hallják, azok meg békésen kérődzve feküdtek, más meg nem hallja.

Azok nem mondják el senkinek a nagy bánatomat, szenvedéseimet. Ordítva szakadt ki belőlem a jajszó, hát hol vagytok, magamra maradtam!

A nagy zokogás közepette egyszer csak, amint a vasvillán támaszkodok erőtlően, hirtelen elém lép a rendőr, megállván előttem, és kérdi meglepődve, hát maga meg miért zokog ilyen végtelenül? Felelem neki, hát hogyan sírnék már, kétségbe vagyok esve, hiszen egy hónapja semmit sem tudok a szeretteimről! Azt a vigasztalást adta, nyugodjak meg, ő tudja, van levelem és csomagom is, reggel a következő soros rendőrrel el is fogja küldeni. Be is váltotta ígéretét, másnap már tudtam, hogy életben vannak, otthon a saját házukban. Csak hogy a csomagból semmit se tudtam elhasználni, mert minden megromlott.

Levelet csak a rendőrség ellenőrzésével küldhettünk. Ha valakit elfogtak, hogy az ő ellenőrzésük nélkül továbbította, vagy megszökni próbált, azt kékre-zöldre verték. Hál' Istennek nekem soha semmi bántódásom nem esett, tisztességgel, becsülettel végeztem a munkámat, minden erőfeszítéssel, zúgolódás nélkül, vittem ártatlanul a keresztem.

Esténként nyáridőben, munkánk végeztével kiültünk a földre, mint a tollától megfosztott madarak, otthonainkról beszélgettünk, végül elmerengve gondolatainkba mindannyian sírva fakadtunk.

Három hónapig voltam magamra hagyatottan. Azt mondja az egyik rendőr, ki a fényképeimet is elszedte: maga már a férjét soha többé nem fogja látni. Közben a férjem hazaszökött a határsávba Pusztamagyaródra és a 3 éves kisfiunkat elhozta ide a szüleihez, Balatonszentgyörgyre, hogy az én szüleimnek kevesebb gondja legyen.

Busa József tanácselnök megtudta, hogy férjemet nem deportálták, elfogatta azzal a váddal, hogy Jugoszláv kém. Hazugság volt az egész, hiszen minden nap kőművesmunkában dolgozott a MÁV-nál. Férjem a nagykanizsai pályafőnökséghez tartozott, melynek vezető főnöke Velekei főpályamester volt, aki szerette tisztességes, becsületes munkájáért, és a munkatársai is és a lehetőségekhez képest segítették is.

De azért a Busának sikerült lecsukadni a kanizsai fogdába, volt szíve ártatlanul árvává tenni kis gyermekeimet, szüleitől megfosztani!

A kanizsai fogdában nem volt éppen rossz dolga, a konyhán segített krumplit pucolni, a rendőr a motorját mosatta vele, magával hívta a városba is. Aztán egy napon egy magas rangú tiszt ment vizsgálni a fogdákat. A férjem börtönajtájára nem volt semmi feljegyezve, sőt, azt mondta neki a börtönőr, hogy ki ne nézzen a kis ablakon! Ő meg azért is kinézett, a tiszt meglátta és megrúgta a cella ajtaját: itt meg ki van? És ráparancsolt a börtönőrre, azonnal nyissa ki az ajtót! Kérdezvén, miért hozták be, férjem felelte: feleségemet deportálták, engem pedig minden kérdés nélkül itt tartanak már két hete. A tiszt ráparancsolt a börtönőrre, azonnal engedje szabadon, és minden okmány nélkül ki kellett nekik engedni.

Még egy ideig folytathatta a munkáját Kanizsán, közben a kisfiamat is visszaszállította a szüleimhez, mert a két kis testvér igen szerette egymást, és a játékban is igen hiányoztak egymásnak. Otthon, azt a szobát, amelyikben laktunk, a tanács rögtön lepecsételte az ajtaját, és az akkori Kis Mária titkárnővel ruháinktól, cipőktől, ékszereimtől, ágyneműktől kezdve mindent elhurcoltak. Bútorainkat elárverezték. Irataimat, emlékebe elrakott leveleimet kiszórták az udvarra, szemtanúk szerint is úgy nézett ki az udvarunk, mint a csatatér. A szobánk, melyből elhoztak, teljesen ki volt fosztva, míg egy napon rendőrségi iroda lett belőle, volt urasági bútorokkal felszerelve. Így aztán szüleimet, gyermekeimet többé nem zaklatták a tanácstól. Sőt, akkora barátság alakult ki az ott levő

rendőrök és gyermekeim közt, hogy meséket mondtak nekik és a térdükön lovagoltak, játszadoztak.

Aztán férjem ment haza Nagyrécséről a munkából, Balatonszentgyörgyre este, szeptember 8-án, 1952-ben. Hazaérvén szülei lakására, mivel nem jól érezte magát, le is feküdt. Édesanyja és sógornője épp este az ünnepi miséről tartottak hazafelé, melljük szegődött egy civil ruhás ember, és be is ment velük. Egy okmányszerűség volt nála, kérdezte férjemet, hogy ideiglenesen el akar-e menni a felesége után, mert ő egy pesti nyomozó volt. Még nem köteles, mert ügye most van kivizsgálás alatt, de előfordulhat az is, hogy később másik táborba viszik.

Férjem azt válaszolta: azonnal megyek, a feleségemmel akarok lenni. Édesanyja egy kis csomagot készített, és máris elindultak a Balatonszentgyörgyi állomásra. A nyomozó a férjemnek is jegyet akart venni, de ő közölte vele, neki van vasúti jegye. Így aztán, a nála levő vonatjegy árán a restiben élelmet és italt vásárolt. Közös elfogyasztották Budapestig, és elbeszélgettek. Ott elköszöntek egymástól, mondván látom, nem fog megszökni, én tovább nem kísérem, majd, ha megérkezik Debrecenbe, jelentkezzen a rendőrségen. Úgy is lett. Ott közölték vele, nem rózsás ám az élet, mert onnan sehova se lehet menni. A rendőrség jóindulatúlag értesítette a tejüzem vezetőjét, hogy az ebesi tejszállító kocsit küldjék a rendőrség elé, mert egy embert be kell vinni. Meglepetésemre látom, hogy a férjem is rajta ül a tejszállítón.

Részben megörültem, hogy már nem leszek egyedül, de rögtön eszembe jutottak a kisfiaim, hogy most egyikünket sem láthatják. Ki tudja, mi lesz majd a sorsunk. Éjjelre egy másik nagy istállóban kaptunk szállást, ahol állatok nem voltak, csak kitelepített családok, szegediek és jugoszláv származásúak. Az volt a nagy baj, hogy annyi patkány volt, hogy rajtunk szaladgáltak éjjel, és megharapták a lábunkat. Mégis, így együtt könnyebb volt a kereszthordozás. Téltre a férjem is kapott ott mellettem munkát a tehenészetben, 100 Ft-ot lehetett keresni, annyi volt a bérünk havonta.

Így teltek napjaink a nagy bizonytalanságban, hiszen olyan hírek jártak, hogy a Szovjetunióba visznek tovább. Debrecenből élelmet is szállítottak, és volt egy kis helyiség, ahol árusították és a fontos élelmet megvásárolhattuk. Akinek volt pénze, az evett, konyhát is állítottak fel, de ott is pénzért kaptunk ebédet. Télen pedig, kinek se állása, se pénze nem volt, az istállóból szereztek egy kis marha (burgundi) répát, azt főzték. Tavasszal a lucernahajtásokból készítettek maguknak táplálékot.

Egy fiatalasszony, aki két kis lányával volt Szegedről, bűne az volt, hogy jugoszláv származású. Nem tudta elviselni, hogy gyermekei éheznek, mosószert ivott és bele is halt.

A gyerekek ott maradtak a bánatban édesapjukra. Öregek is sokan meghaltak – a temetés úgy volt, hogy deszkát szegelték össze ládának, feltették a lovaskocsira, senki sem mehetett oda, a hozzátartozói sem kísérhették el, elásták őket valahol!

Mi a szerencsétlenségünk mellett nem panaszkodhattunk, gyermekeinket jó helyen tudhattuk. Hazulról is rendszeresen kaptunk levelet, csomagot. Sőt, a Sanyi bácsi, aki az istállóban volt brigádvezető, a fia Zalaegerszegen volt katona. A Sanyi bácsinak titokban szoktunk adni levelet, és ő továbbította szüleimnek, apám pedig a katona fiának szokott vinni csomagot, így rendszeresen tudtunk mindent. Mikor jött a karácsony, a húsvéti ünnepek, olyankor nagyon fájt, sokat sírdogáltam, mert igen hiányoztak a gyermekeink, hiszen semmit sem tudtunk nekik küldeni. Nélkük üres volt az életünk, bizony ott sírtam legtöbbször, ahol senki sem látta.

A tél után azért ott is kitavaszkodott. Az istállóhoz közeli mezőn lucernaföldek zöldelltek. Jött egy rendelet, hogy ki kell mérni telket a kitelepítetteknek – akik azt igénylik. Mi kértünk először, hiszen tanyarendszer volt. A tanyákat, amik vályogból voltak építve, a bontóbrigád lebontotta, tulajdonosaikat onnan elszállították. A férjemet bízta meg a rendőr főtörzs az építkezés vezetésével. A mi kis lakásunk volt az első, egy szobából és egy kis előszobából állt. Az ajtó az udvarra nyílt, de se éjjel, se nappal zárva nem lehetett tartani. Férjem egy kis falba rakott sparheltet épített egy sütővel. Ott már jobb volt, tudtam rendesen főzni, mosni. Egy kis szemet és fát is tudtunk szerezni. Facsemetéket ültettünk, és hazulról veteménymagot is küldtek, így már könnyebb volt, otthonosabb.

Jó anyám igen nagy gondot fordított kis gyermekeinkre, az esti mese, az ima sohasem maradt el. Az idősebbik fiam egy alkalommal megkérdezte: Mamám, meddig kell még imádkozni anyukámért, hogy hazajöhessen? Rendszeresen vasárnap a két kis gyermeket kézenfogva, virágcsokorral a kezükben térdeltek a Szűzanya oltára elé, kérvén a segítségét, hogy szabadulást nyerhessünk.

A templomban imádkozó asszonyoknak könny szökött a szemébe, hiszen igen sokszor ők is imádkoztak értünk. Imákat is szoktam kapni, olyankor igen nagy megnyugvás töltött el, pedig a falu népe, akihez csak elment a hír, mindenki segíteni akart, de minden hiába volt.

Tábori hajnal

Millió csillagok, nagyon ragyogjatok
Az édesanyámnak utat mutassatok.
Mutassátok útját az én jó anyámnak
Hogy viselhesse gondját kis unokájuknak.
Csillagokat nézvén néktek üzenek
Kis fiaim csak várjatok, csak imádkozzatok,
Akkor fogságomból majd megszabadulok.

Mikor még férjem Kanizsán dolgozott, a vasútnál dolgozó titkárnővel is íratott kérvényt, és az történt, hogy a titkárnőt is elbocsátották állásából. Férjem személyesen be akarta vinni Rákosi titkárságára. A parlamenti őrnök mondta, hogy mi járatban van. Az úgy megrúgta, hogy a legfelső lépcsőről a legalsóig gurult. Csak az Isten könyörült meg a deportáltakon.

Lassan telt az idő, mintha egy év tízet jelentett volna. Én pedig 1953-ban súlyos fertőző májgyulladást kaptam, ugyanis a táborban fellépett ez a nagy betegség, és terjedt az emberek között. Hetente csak egyszer kaptunk orvost, a betegeket csak a rendőrség kísérte be debreceni kórházba.

Engem egy rendőr a nagyerdei klinikára kísért a fertőző osztályra. A folyosón várakozva már nagyon rosszul voltam, igen megpuffadtam, és már a szemem, a kezem is mind sárgák voltak. Jött éppen egy orvos, aki épp azon az osztályon dolgozott, és közölte, nincs hely, menjünk vissza, majd, ha lesz, tudatnak, akkor menjek be.

Mondtam neki, engem hiába értesít, én nem jöhetek be, csak úgy, ha a rendőrség csoportosan bekísér, de ő nem volt hajlandó befogadni. Közöltem vele, hogy én visszamenni nem tudok, mert igen rosszul vagyok, de elment, ott hagyott. Sírva fakadtam, és épp jött sietve, az Isten odavezérelt egy lelkiismeretes, fiatal orvost. Rögtön kérdezte, mi a baj, miért sírok? Elmondtam a vörös orvossal való esetemet. Azt válaszolta: ne sírjon, majd én intézkedek, lesz helye. Bement egy közeli kis szobába és megkérte az egyik gyógyuló beteget, hogy itt van egy nagyon beteg deportált asszony, ő elmehet haza, legyen szíves, adja át a helyét. Rögtön készült, szívesen átadta az ágyát.

Így aztán elkezdődött a gyógyulásom. Négyen voltunk a kórteremben. Első napokban nagyon rosszul voltam. Sajnos ott is négy hétig mindig rosszabbul voltam. Amint egy új beteget hoztak be, attól már megint rám támadt a betegség.

Reggel, korán, az álmomból ébredvén a nagy kábulatban a meghalt testvéremet, Sárikát láttam – aki 1940-ben Péter Pálkor, búcsú napján, születésnapja előtt, 16 évesen költözött a túlvilágra-, és a meghalt nagymamámat láttam, nagyon hívtak magukkal. Magamhoz térve sírtam, hogy nem gyógyulok meg, igen rosszul vagyok. Szobatársaim odahívták az orvost, ő vigasztalt, hogy csak bízzak benne, meg fogok gyógyulni. Elkeseredtem. Mi lesz az én kisfiammal, ha én most meghalok, és még csak meg sem láthatom őket.

Hozzám soha senki látogatóba nem jöhetett, a férjemet sem engedte be a rendőrség. Szobatársaimnak hozták a hozzátartozóik a csomagokat, kínáltak, de senkitől se tudtam elfogadni semmit, mert a bánat a torkomat fojtogatta. Nem is tudtam volna lenyelni semmit, egy gombócot éreztem benne. Mondta a kezelőorvosom, hogy mindent elkövetnek a gyógyulásomért. Láttam a kis fiaim fényképét az éjjeliszekrényemen, mondtam, őket szeretném felnevelni. Attól a naptól kezdve mind jobban lettem.

Hat hetet töltöttem a debreceni nagyerdei klinikán, de még gyenge, meggyötört, erőtlenség voltam. Egyszer aztán váratlanul, a reggeli vizit alkalmával a férjemet látom kívül, az ablaknál. Szólt: drága anyukám, végleg felszabadultunk, és mehetünk haza! Azt a boldogságot átérezni nem lehet, örömkönnnyek csordultak ki a szememből, hogy a Jóistenhez való sok-sok fohász meghallgatásra talált. Férjemet a portás előzőleg nem akarta beengedni, nem volt látogatási nap. De ő látta, hogy jönnek a kórházhoz a kőművesek dolgozni, korongmeszelővel és vedrekkel felszerelve. Az egyiktől elkérvén közéjük ment, így a portás nem ismerte fel. A kórháznál már megmondták neki, melyik

ablakhoz jöjjen. Ott beszélt az orvossal, és beengedték hozzám, mutatván a felszabadítólevelet.

Mondja a kezelőorvos, mivel hazamehetek, el fog engedni, de táborba nem mehetek vissza. Férjem meg a debreceni szállodában aludt. Másnap elkészítették a papírjaimat, bejött értem a kórházba. Párnás jegyet váltott a vonatra, így egész hazáig kényelmesen feküdtem. Balatonszentgyörgyön testvére lovas kocsival jött elénk, úgy jöttünk a szülei házához, mert határsávba, a falumba nem költözhattünk vissza Pusztamagyaródra.

Volt pár galambunk Ebesen kalitkába téve, enni adott nekik a férjem, egy kis papírra meg ráírta, hogy kéri a jószívű embereket, egy kis vizet adjanak nekik, viseljék gondjukat.

Így 1953. Szeptember 16-án érkeztünk meg. Szüleimet értesítvén jó anyám készített nagy csomagot, édesapám hozta a Lacikánkat és a kis Józsikánkat. Nagy volt a viszontlátás boldogsága. Mivel még beteg, gyenge voltam, idősebb Kiszlin doktor nem engedte meg, hogy velünk maradjanak, mert nem tudtam volna ellátni őket.

Lacikánknak szeptember elsejével iskolába kellett volna mennie, de a Pusztamagyaród-i tanács nem engedte, mivel mi még akkor deportálva voltunk. Szüleim azonnal értesítettek. Ebesen a szomszédunk Sőn tanító volt, szegedi. Ő mondta a férjemnek, hogy itt van nála az a paragrafus, minek értelmében, ha mi deportálva vagyunk is, be kell engedni a tanácsnak az első osztályba. Férjem rögtön írt a letenyei tanfelügyelőségnek, hivatkozva a paragrafus számára. Amint a levelet megkapták, rögtön jött is a válasz azzal a hazugsággal, hogy a nagyszülők nem tudták, hogy fiam mennyi idős, és azért nem ment az iskolába, de ők már intézkedtek, és megy.

Kisfiam, a tanács rosszindulatából, két héttel később kezdhette meg az első osztályt. Hála Istennek, valamennyi első osztályost kikerülte a tudásával, szorgalmával, már számolt, írt, olvasott. Kelemen nevű igazgatója, tanítói is igen szerették, mindent rábíztak, magatartása mindig példás volt.

A falunkban az emberek mind összefogtak és kidobatták az elnököt az állásából. Este nem mert az utcára lépni, mert félt az emberek haragjától. A fiatalok ütötték, verték.

Ha később találkoztam vele lehajtott fővel köszönt, el is fogadtam. Valahol távol a községünkől kanásznak szegődött. Mikor már nagy beteg lett és haldokolt, az élettársa kiszaladt az utcán játszadozó gyermekekhez, kérvén, jöjjetek be, imádkozzatok, mert Jóska bátyátok sokat szenved, nem tud meghalni. Azt a választ adták, senki sem szerette gazságáért.

Két hétig laktunk Balatonszentgyörgyön, a férjem szüleinél. Az akkori Székely plébános gyakran át szokott jönni anyósomékhöz és a szomszédban lakó Kereskai nagybátyánkhoz. Én betegen feküdtem legtöbbit, azért míg ott voltunk mindennap meglátogatott, megvigasztalt, elbeszélgetett velünk.

Kaptunk albérletbe Nagy Jenő bácsiéknál egy szoba-konyhás lakást, két évig ott laktunk. Férjemet visszavették Nagykanizsára és egészen a nyugdíjazásáig a kanizsai pályafenntartási főnökség dolgozója volt. Párszor a rendőrség kérdezősködött, kik a barátaink, hova járunk?

Válaszoltam, még a rokonainkkal sem igen levelezünk. Én, azóta is orvosi kezelés alatt álltam, munkahelyem nem volt.

Aztán Lacika a második, Józsika az első osztályba lépett. Hazaérkezésünk után hamarosan gyorssegélyként 5000 Ft-ot kaptunk, tettünk hozzá még négyet, azon vettük 9000 Ft-ért a házhelyünket, ahol most is lakunk. Veteményes kertünk is volt, ahol sok minden megtermett. Férjem szüleitől is kaptunk a falun kívül földet és még a Balatonberényi hegyen is 800 nöl-t, ahol kukoricát termeltünk, és egy kis pincét építettünk. Szüleimtől, az akkori MÁV háztól-házig szállított autóval terményt, bútort, hízót, sok mindent kaptunk, szinte hetente érkeztek tőlük a csomagok. Hízót is minden évben vágunk, hiányunk nem volt. Szüleim egy alkalommal azt mondták, menjünk haza, ne járjunk egyik albérletből a másikba. Akkor már rendőrségi engedéllyel hazamehettünk.

Legelső látogatásom Zalaegerszegre vitt. Ugyanis nagymamám, apám édesanyja, és unokatestvéreim Bocsföldön, az állomástól nem messze, az országút mentén laktak vitézi házban. Meglepetésnek szántam az első látogatást, nem értesítettem őket érkezésemről. Amikor kopogtattam az ajtón, válaszoltak: tessék. El lehet képzelni, mikor beléptem az ajtón és megálltam, megszólalni sem tudtak a meglepetéstől, csak sírtunk mindannyian. Aztán felocsúdtak, hozzám siettek, öleltek, csókoltak a viszontlátás örömeire. Tiszta véletlen, a Jóisten akarata szerint apám is kicsivel előbb érkezett oda édesanyja és a rokonok látogatására.

Még aznap délután együtt mentünk a falumba Pusztamagyaródra a szülői házhoz. A busz vezetője nem vitt be a faluba, a megállóba, egy rövidebb úton, a réteken keresztül, keskeny gyalogúton mentünk haza. Ott meg a kis Lekszi nevű tacsó kutya, megismervén két év után is szaladt elé. Körbe-körbe ugrálva nagy örömeiben, és szaladt nagy ugatva az ajtónkhoz jelezvén, hogy vendég jön a házhoz, aki sokszor

megetette. Az ott tartózkodó rendőrség megüzente, hogy bármikor mehetek, mert, ha jelentenének, az ő kezükbe megy. Mikor az utcán tartózkodtam, vagy találkoztam falubeliekkel, még az öreg bácsik is sírtak és átöleltek, mondván: drága gyermekem, neked ártatlanul kellett szenvedned.

Aztán a rendőrség elköltözött tőlünk a Pusztamagyaród-i szobánkból, akkor már Fonyódon is kaptunk határsávi belépőt és bármikor mehettünk haza. Gyermekeink itt a Balatonszentgyörgyi iskolában szintén jó tanulók voltak, szülői értekezletre mindig örömmel mentem. Mert mindig, mindketten a Gál igazgatótól és a tanáraiktól csak dicséretet hallottunk.

Szüleim haza csaltak bennünket, kisebb fiam a negyedik, nagyobb fiam a hatodik osztályt Pusztamagyaródon kezdte meg. De mivel a férjem ott a környéken nem kapott állást, így karácsonyra visszajöttük Balatonszentgyörgyre. Itt az albérletünk meg volt, a bútorainkkal együtt. Itt folytatták tovább iskolájukat fiaink. Pusztamagyaródon akkor a tanácselnök, Rácz Sándor volt. Letenyéről került a faluba. A mi földünket kimérette, három hold erdőt, három hold szántót be is vetettünk. És még 1200 nöl szőlő pincével, fele rét gyümölcsössel. Hivatott a tanácsba, hogy gazos a szőlőnk, férjem ment el a szomszédokkal, ott bizonyították, hogy nincs igaza, mert minden rendben van. De ő átírt Fonyódra, és kétheti elzárásra akart engem büntetni.

Két és fél évig laktunk az albérletben, Balatonszentgyörgyön az Új utcába, ma Egri József utca, míg a ház eladó lett. Mi nem akartuk megvenni, mert régi és félkész állapotban volt. Aztán a Csillagvár utcába költöztünk, régen volt pásztorházba. Jó helyünk volt, csak ha sok eső esett a szobánk földje felnedvesedett. Férjem igen sokat dolgozott nehéz munkában, és mellette kőműves munkát is vállalt szabad idejében, hogy majd építkezni tudjunk. Bátyjától is kapott 800 nöl hegyet a berényi területen, ami apai örökség volt. Ahol kukoricát termeltünk, sok apró állatot neveltünk.

Egyszer a TSZ-nek is kapáltunk. A rosszindulatú vezetők nem akarták a munkánkért járó gabonarészt kiadni, mondván, nekünk nincs rá szükségünk. A TSZ ügyvédjéhez kellett fordulni, ő aztán utasította őket, hogy aki megművelte a földet, annak ki kell adni, azt más nem veheti fel, és ki kellett nekik mérni a gabonát.

Egy alkalommal Hofer, volt TSZ elnök a férjem előtt verte az asztalt, hogy nem fogja kiadni a terményt, mert ő egyéb tag. Nekünk nincs rá szükségünk. Akkor a már arra jött TSZ vezető. Köszönt, de én nem fogadtam el. Mondtam neki, aki a gyermekeim elől el

akarta venni a kenyeret, az nem érdemli meg, hogy a köszönését elfogadjam. Minden szó nélkül elillant.

Aztán, a volt állomásfőnök édesanyjától is kaptunk földet, aminek a terményéből kellett beszolgáltatni. Akkor még Ágyán volt a tanácselnök. Annyi terményadót vetett ki, hogy az egész föld sem termelt annyit. Ő is verte az asztalt, már pedig, ha az Atya Istenhez méész, akkor is, ami ki van vetve, azt meg kell fizetned. Mondja a férjem, oda megyek, de tovább fogok írni, annyiban nem hagyom. Ki is jöttek Fonyódról, a földhivataltól, és ott előtte kijelentették, nem jogos a követelése, nem kell megfizetni. Ágyán akkor azt felelte előttük, hogy Józsi, miért mentél tovább, hiszen ketten is elintézhettük volna.

Hat évig laktunk a pásztorház felében, mert az elején egy ideig egy agronómus család lakott ötödmagával. Azután meg idős doktornak volt mellékrendelője. Jó szomszédaink voltak, szerettünk ott lakni. Házhelyünkön és a hegyen megtermett mindenünk.

Akkor éreztették velünk megint, hogy mi kitelepítettek vagyunk, mikor gyermekeinknek felsőbb iskolába kellett jelentkezni. László fiam Budapesti Vasútgépészeti Technikumba jelentkezett, meg is felelt kitűnőre. Egyszer csak azt a választ kaptuk, hogy helyhiány miatt nem tudják felvenni. Sírtam vele együtt, mondja keseregve, mennyire szeretnék sokat tanulni, és nem vesznek fel. Akkor jelentkezett Kanizsára, lakatos szakmára, mivel apja is ott dolgozott a vasútnál. Közben a Szentgyörgy-i iskolához visszaküldték a papírját a vasútgépészeti technikumtól. Az ott lévő Herceg nevű tanár kezébe került, mivel az akkori igazgató nem volt az iskolánál. A tanár átadta a levelet a fiamnak, vidd el apukádnak. Mikor felbontottuk, ezek a sorok voltak benne: „... *nem javasoljuk a felvételt, mert az apja 8 évig volt rendőrségi rádiós.*

Aláírás: iskolaigazgató, Ágyán János tanácselnök és Lachembak Imre tanácsstag...”.

Így aztán világosan láttunk mindent. Kísért a múlt!

Tudomására jutott, hogy a mi kezünkben van a várva várt levél. Azt üzente László fiamtól, vigye el, mert az neki jár. Férjem pedig azt a választ küldte, jöjjön el érte, de bizony sosem jött el.

A fiam jelentkezési ideje is elérkezett, lakatos szakmára jelentkezett. Egy nap múlva már mennie kellett volna felvételi vizsgára, de még semmi értesítést nem kaptunk, pedig a többi diák már megkapta. Akkor az apja szólt Balogh István, itt dolgozó nagy állomásfőnöknek, megkérte, hogy segítsen. Ő rögtön telefonált Pécsre. Azt a választ kapta, csak menjen papír nélkül Kanizsára, a felvételire, mert a jelentkezési lapját bent felejtették az íróasztal fiókjában.

Másnap apjával el is ment, elsőnek szólította a vizsgabizottság. Megfelelt, fel is vették.

A tanulásban ott is élen járt, igazgatója, tanítója igen szerette, országos versenyre is elküldték Budapestre, második lett. Három hónappal előbb szabadulhatott, mint iskolatársai. Pestre ment dolgozni a vasúthoz. Szorgalmával a nehéz munka mellett, esti tagozaton elvégezte a vasútgépészeti technikumot. Felvették a Keleti pályaudvarhoz utasellátónak, sokat utazhatott külföldre, különböző országokba. A német nyelvet is megtanulta, és a kétéves marxista egyetemet is elvégezte és bekerült a Nyugatihoz utasellátó főnökné. Jóska fiamat egy Szakos nevű, volt batyánpusztai születésű Hámán Kató fűtőház főnök helyezte el a Megyeri úti szakiskolába, lakatos-kovács szakmára. Ő is igen jól tanult, magaviseletük mindig példás volt. Kitűnő oklevéllel végzett.

18 évesen pedig behívták Marcaliba, külső laktanyába katonának. Utána szorgalmával a munka mellett elvégezte az autóközlekedési technikumot, és fémmunkás vállaltak a közép vezetője lett. Az ő vezetésével épültek az ország különböző részein az autó szervizek, Marcaliban, Kanizsán, Zalaegerszegen, Miskolcon és máshol is. Három évig vállalati kiküldetésben a szovjet Tengizben vezette az építkezést, amit családjának is megmutatott. Egy évet távol családjától Algériában, egy évet Líbiában, két évet nyugat-Németországban dolgozott munkatársaival.

Szorgalmas felnőttekké, családapákká váltak, gyönyörű gyermekeket neveltek, ebben a romlott világban. Mindnyájan szülőtisztelők maradtak a Jóisten segítségével. Ezért, mint szülők és nagyszülők, ha az egész család együtt lehet, nagyon boldogok vagyunk. Nem is tudják, milyen ajándékokkal lepjenek meg, soha egy rossz szót sem kaptunk tőlük, nekünk családjaink csak örömet hoznak.

Az unokáink születését mindig nagy aggodalommal vártuk. Igen szeretjük a 3 fiú unokánkat. Értelmesek, sokat tanultak, jó munkahelyük van, idegen nyelveket is tanultak, apjukat is segítették 50 éves korában a számítástechnikát is elvégezni, hogy munkáját korszerűen tudja továbbra is ellátni.

Menyeinket épp így tekintjük, mint saját gyermekeinket, és úgy vettem észre, hogy szeretetünk, ragaszkodásunk egymás iránt kölcsönös.

Egyik Karácsony alkalmával Pesten, a XV. Kerületi családi házukban együtt ünnepeltük a Karácsony napját. Az első unokám épp akkor volt 9 hónapos, kövérke, vidám kisfiú. Elnézegettem, örvendeztem, játszadoztunk, jókat nevetgéltek. Délután már haza kellett jönnünk. Itthon az a gondolatom támadt, írok egy kis emléket, amit ott láttam, és emlékezetemben maradt.

Emlék

Zolikának első karácsonyára!

Kis szobádban karácsonyfa
Sok-sok játék, cukor rajta.
Csillog-ragyog minden ága
Csillagszóró táncát járja
Nem érted még, mi az oka
Kis szívedet megdobbantja
Arany hajad csillogtatja
Kéklő szemed megcsodálja
Kicsi lábad táncolgatva
Kicsi kezed megtapsolja
Csöppnyi szájad mosolyogja
Csak ezt tudja: tete, tete, mondogatja.
Nézzed, édes kis Zolikánk, jaj, de pompás az a kis fa!
Apu, Anyu eltűnődnek, mosolyognak
Íly gyönyörű karácsonyunk
Nem volt még, mint hetvenhatban.
1976. december 25-én

A kis ***Tamáskánk*** 1978-ban született, február 9-én. Gyönyörű barna hajú, csillogó barna szeme, szép gömbölyű kis arcocskája, öröm, boldogság volt nézni őket, vidám kacagásukat. Zolika, ha csak tehetett, örömmel mászott fel kis testvérkéje agyacskájára játszani.

Tamáska egyik alkalommal, mikor már nagyobbacska volt, tapsolt a kis kezével, és ezt mondta: Süti, süti pogácsát mamának, papának, Isten madarának. Sohasem fogom elfelejteni azt a sok szép kis verset, amit hallottam tőlük, különösen mikor már óvodába is jártak. Buszon, villamoson is, ha utaztunk, bátran verseltek, csak mosolyogtak az utasok.

A XV. Kerületi templomban lettek mind a ketten megkeresztelve, és ne feledjétek el, hogy így Isten gyermekeivé lettek, és az Isten házáat, ahova mindenki bemehet, látogassátok! Aki Istenben hisz, nem csalatkozik.

Lacikánk 1987. Augusztus 1-jén született Keszthelyen. Anyja ott feküdt a kórházban, betegen hordta ki a kis fiacskáját. A keszthelyi mama is ott dolgozott a kórháznál, de mi is minden héten ott voltunk. Apukája is sokat aggódott értük, és csak jött, jött a látogatásukra. Lacika jöttét is nagyon vártuk, nagyon örültünk neki. Ő is kék szemű, barna haja gyűrűkbe göndörödött. Mosolygós, értelmes kis fiúcska volt. Már pár hónapos volt, mikor felköltöztek a pesti lakásukba. Sokszor ott voltunk, mikor nagyobbacska volt, kidobálta a járókából a labdát, a játékait. Mikor felszedtem és visszaadtam, nagyokat sikított örömében. Négy évesen Pesten megtanítottam neki ezt a kis éneket:

Jézuska, Jézuska figyelj most rám, kis szívem, hű szívem szeret igazán. Szívemet egészen neked adom, szeress Te is engemet nagyon-nagyon!

Jézuska köszönök és hazamegyek, áldj meg és segíts, hogy otthon jó legyek.

A kis énekünket a magnó meg is örökölte.

Talán öt éves volt, egy alkalommal elém állt és kérdezte: Mamám, szeretsz te engem? És én igennel válaszoltam. Aztán papája elé lépett: egyetlen, édes Papám, te is szeretsz engem? Hát már hogy ne szeretnélek! Szóltam hozzá: Lacikám, hát miért kérded? Hiszen tudod, hogy téged mindenki nagyon szeret. Felelte: csak azért kérdem, mert én apukámmal együtt nagyon szeretlek benneteket, és igen szeretek nálatok lenni.

Ma már hatodik osztályos nagyfiú, nagyon jól tanul, templomban igen szeret minisztrálni, felolvasni. Katolikus iskolában szeretné folytatni majd a tanulmányait. Családszerető, nagy unokatestvéreit is igen szereti, ha együtt vannak, szívesen eljátszogatnak. Mindenkivel nagyon feltalálja magát, gyermekekhez, idősekhez, mindenkihez van jó szava, konyhában is szeret segédkezni. Isten segítségével legyen utaidon az élet tengerén

Családi házunk építéséről is megemlékezek. Sok fénykép van róla. 1967-ben építettük. Akkor már nagy fiaink, Józsi fiam épp katona volt Marcaliban, László már Pesten dolgozott a MÁV-nál, a szabadidejüket itt a munkával töltötték. Sok jó ember segédkezett, hiszen a férjem is sok helyen dolgozott a kőműves munkában. Ha hívtuk őket, dupla napot dolgoztak érte, sőt, még többet is. Kőművesek is sokat segítettek, a falubeliek, és már augusztus 21-én ide is költöztünk. Ezért a házért az egész család spórolt, küzdött, kölcsönt fizettünk.

Szerencsénkre a férjem is nyugdíjazásig megmaradhatott a vasútnál a főnökei segítségével.

Fiaimnak azért is kellett innen elmenniük, mert itt nem lett volna pártfogójuk, munkahelyük. Így kényszerből széledt szét a család. Szüleim magas kort megérvén nem tudnak már eljönni hozzánk Szentgyörgyre. Nekünk kell elmenni Pusztamagyaródra és segíteni nekik. Unokatestvéreimmel is leginkább csak halottak napján találkozunk, boldogan kiáltják felém: itthon az Ilonka.

Az ismerősök közül már sokan eltávoztak az örök hazába. Házunk már kétszer cserélt gazdát. Volt szomszédainkhoz kicsit benézünk, hegyeinket meglátogatjuk. Szomorú képet nyújt ott már minden.

Testvérem, Sárikánk!

Örökké az emlékezetemben marad az első nagy barátom, mikor jó testvéremet 16 évesen temettük el nálunk, búcsú napján, Péter Pál ünnepén. Mikor a hófehér koporsóját letették a sírba, utána akartam ugrani. De oldalt olyan erősen fogták a karomat, hogy nem tudtam mozdulni, csak hulló könnyeim áztatták sírhantját. Délután 4 órakor volt a temetése. Előtte való nap volt a születési évfordulója. Előtte néhány napja hozták haza taxival Budapestről, a Gróf Apponyi Albert klinikáról, és az Erzsébet királyné szanatóriumból. És mondja neki Anyukánk: tudod-e kislányom, nemsokára búcsú lesz! Azt válaszolta: tudom, anyukám, búcsúzzunk, úgy is kell, örökre.

A temetésén a leányok fehér ruhában, fejükön koszorúval, a legények feketébe öltözve kísérték. Sárikánk fején szép fátyollal, mirtuszkoszorúval, hófehér ruhában oly gyönyörű volt, akár az angyalok. És a kedves arany nyakláncával, melynek érméjét ő választotta, a Szűzanya volt rajta, körülötte csillagok, fülében kék nefelejcszet ábrázoló függővel.

A napsugarak erős fénysugarai beragyogták a gyászmenetet. A temetésen annyian voltak, hogy a búcsúban senki más nem maradt, csak az árusok. A szertartás hosszú volt, a kántor tanítója külön gyászbeszédet és éneket írt számára. Gyakran kimentünk sírjához szüleimmel, de igen sokszor, még vasárnap délután is, egyedül voltam a temetőben. Vasárnap, a 3 órás litánia után a templomból az utam mindig hozzá vezetett, és csak imádkoztam, imádkoztam.

Beteg lettem, és szüleim elvittek apai nagymamámhoz, hiszen 5 árva unokatestvéremet segítette nevelni. Egerszegere járt velem a mamám az orvoshoz, unokatestvéreim közül mindig valamelyik velem volt, vagy én őnáluk.

Ez történt 1940-ben, a nagy szomorúság, amikor először úgy éreztem, hogy egyedül maradtam. Nagyon fájó volt testvérem elvesztése. Ők ikrek voltak, de a kis fekete göndör hajú fiucska születése után mindjárt meghalt, őt nem láttam. Erzsébet nagynénénk sírjára lett téve kicsi koporsója. Szüleim hófehér márvány emléket állítottak a testvérem fényképével, rajta egy letört rózsaszál. Ezzel a felirattal, aranyozott betűkkel olvasható:

Oly korán elhagytad
E nagy világot
Melyben ifjú szíved
Alig, hogy belátott.
Tán a jó ég nem akart
Rád mérni több szenvedést
Azért nyújtá feléd
Hívólag szent kezét.

Szüleimmel együtt alusszák örök álmukat, nyugodjanak békében, Jézus Mária szent nevében.

Most amíg csak élek, a családainért aggódom, őket féltem. De bízom a jó Istenben, hogy imáim továbbra is meghallgatásra találnak. Hiszen tövises utakon járva győzedelmeskedünk.

Tábori emlék

Az Isten áldotta kenyерem
A férjemnek adtam
Mert én az istállóban
Lopva tejet is ihattam.
Mások gonoszságaiért én bűnhódtam
A gyógyulásomat Istennek köszönöm
A felszabadulásom is őnéki áldozom
Boldog az életem, mert szeretnek engem
Virággal, mindennel kedveskednek nekem
Amikor e világból eltávoztam
Akik szerettek, ne felejtssenek el engem
Szűz Anyám, és Szent Fiát szeretem
Őnekik köszönöm a hosszú életem
Őrangyalom, Istennek szentjei, legyetek énvelem
Minden évben elzarándokolok
A fogolykiváltó Szűzanyának
Hálával tartozok
Jegygyűrűmet elvesztettem
Házunk alapjába ejtettem
Soha többé meg nem leltem
Miatta sokat keseregtem

Az én jó apám

A szegény családokon sokat tudott segíteni. 18 kereszt- és bérma gyerekünk volt. Húsvétkor mindig szép ajándékokat vásárolt nekik. De amint én férjhez mentem, apám szeretetét többé hiába kerestem. Unokáit, azt nagyon szerette, de soha nem bocsátott meg nekem. Ha csak tehetette, az elválásra kényszerített. Én 95 éves koráig gondját viseltem, mindenben segítettem, szerettem. Soha vissza nem beszéltem, nem feleseltem. Felnevelésemért örökké hálás vagyok neki. Síron túl is egyetlen szerető gyermeke, Ilonkája.

Az én jó anyám

Tekints le az égből sírodra
Sírodon sok szép kedves virágodra
Unokáidnak fénylő gyertyáira
Mellettük őszülő, hervadt leányodra.

Uram, jézus
Te adj erőt, hogy bízni tudjak
Ha megbántanak, ne zokogjak.
Te add meg, hogy eltűrjenek
Hogy hibáimmal is szeressenek.
Te erősítsd meg erőtlenségem
Hogy hősként vigyem a keresztem.
Te légy árvaságom erős támasza
Tudom, Te vagy a gyengék gyámola.
Te őrizd meg gyengülő eszem
Hogy életem nagy teher ne legyen.
Ó, adj azoknak szeretetet
Akiknek én adtam ételed.
Legyen szívükben jóság, irgalom
Öregségemet értő szájalom.
Áld, őrizd őket édes Jézusom
Hogy találkozzunk nálad egykoron
Vezess, erősíts, oltalmaz
A végső órában irgalmaz.

Hortobágyi imádság (koszorúzás előtt)

Bevezető:

Teremtő Istenünk, fohászkodunk hozzád,
azokért a családokért,
azért a tízezer üldözött magyarért,
-halottainkért és az élőkért –
Akik itt, ezen a Pusztán,
Saját hazában száműzött rabként
járták Golgotájukat
immár fél évszázada
a sztálini „MAGYAR SZIBÉRIÁN”.
Emlékezzünk imánkban
A tizenkét kényszermunkatábor rab családjaira!
Ne feledjük ezeket a neveket.
És fohászkodva mondjuk együtt imánkat.

Együtt:

ÁRKUS, BORSOS, BORZAS, emlékezzünk!

Fohászkodunk és emlékezünk
Nagyszüleinkre, a legöregebbekre,
Kik közül sokan haltak meg itten, nyomorultan
A pusztai rabságban.

EBES, ELEP, ERZSÉBETTANYA, emlékezzünk!

Fohászkodunk és emlékezünk
Drága Szüleinkre,
Kik közül már alig élnek,
S nem tudják már elmondani
Szenvedésük történetét.

KÓCSPUSZTA, KÓNYA, KORMÓPUSZTA, emlékezzünk!

Fohászkodunk és emlékezünk
A hajdani fiatalokra,
Kiknek jövőjét, majd egész életét tette tönkre
A kitaszítottság és megbélyegzettség.

LÁSZLÓMAJOR, POLGÁR, TEDEJ,

emlékezzünk!

Foházkodunk és emlékezünk
a hajdani kisgyermekre,
kik szabadulásuk áraként
ki kellett szakadjanak hosszú évekre
a szülői szeretet melegéből, idegenbe.

Befejezés:

Végül emlékezzünk azokra
hálás imával,
kik nehéz időben segítettek rajtuk,
a rab telepeseken.
Adjuk hálát Urunknak, Istenünknek,
hogy embertelen időben
emberként tudtunk viselni sorsunkat.

Hortobágyi fohászunkat fejezzük be
az Úr Jézus imádságával:
Miatyánk...

Édesanyám 2015.12.06.-án hunyt el. Szüleim és bátyám hamvai a budapesti Szent István bazilikában vannak elhelyezve.

Levelek

Első levél

Marton Dezső

Pusztamagyaród Zala megye 120

Kedves Apukám, Anyukám és Lacikám!

A csomagot utána nap kaptam meg, mint ezt a kis lapot küldöm. A ládát már vissza fel is adtam, minden jó volt csak a barackból nem lehetett egyet sem elhasználni, azt többet ne küldjenek. Ruhafélére szintén nincs szükségem, kötőtűt meg pamutot küldhetnek. Értesültem, hogy Józsika a Szentgyörgyi mamáéknál van, és jól érzi magát. Lacika nem szeretett volna elmenni nyaralni? Megvan-e a kiskutyája? Nem hívta már el a hegyre? Nőnek-e a kis cocák? A gabonát kivel hordják, vagy talán már el is csépeltek? Ha nem akkor üdvözetemet küldöm az ottan lévőkhöz. Én jól vagyok és egészséges, pihenni van időm bőven. Mariska jár-e tejér? Őket is üdvözlöm. Péterék nem kapnak Irma nénitől levelet, nem tudják, mi van velük. Üdvözlöm az összes szomszédokat.

Lacikának számolatlan sok pusztit küld Anyukája. Mindkettőjüket sokszor csókolom szerető lányuk.

Ilus

Ebes, 1952. VI. 19.

Bene Józsefné Ebes Állami gazdasága. II T.

Második levél

Marton Dezső

Pusztamagyaród Zala megye 120

Kedves Apukám!

Írtam Józsinak, hogy menjen el Pentelére, ottan nyugodt hely van, onnan senkit sem adnak ki. És nekem is jobb volna, ha ő dolgozik, mert engem is tud segíteni, meg magukat is. Itt nem tud rajtam segíteni ide ne jöjjön, én vigyázok úgyis magamra, engem nem kell féltetni. A határsávot pedig adja vissza és egyáltalán ne menjen haza. Azt itt egy ügyvéd mondta, hogy írhatna a Juci a belügybe, mert minden kérvény oda megy. Azt írják meg, ha a kosár megérkezett. Azt mondják, hogy nekem lehet arra számítani, hogy mehetnék előbb, mint ők. Lehet, hogy a kivizsgálás sokáig elhúzódik, de én nyugodtan vagyok itt, csak Ő kereshessen a gyerekeknek. A bajtársak is valamennyien jók hozzánk, nem durvák. Már este, sötét kezd lenni és abbahagyom az írást, ha lehet, inkább azt a kosarat küldjék vissza. Itt az emberek beszélték, hogy Penteléről senkit sem lehet elhozni és azért írom.

Sokszor csókolom Apukámat, Anyukámat és Lacikámat.

Ebes, 1952. VI. 27.

1952
 Hírhíres, apukám istom. Jótanok hogy
 nagyon elmentélre ottan nyugott helyen
 ommon senki sem békül ki. Es nekem is
 jelle aolnai ho o dolgosik mert e'ngem is
 tud segiteni meg magukat is itt nem.
 tud rajtam segiteni ide ne jöjjen on
 arqfövek ufffis magamra e'ngem nem
 kell feltenni o határ sötet pedlig aajd
 atona is együttel én hozni ne merjen
 otzt itt egy ujjvéd mondtai hogy
 irhatna bi fu a Belügyre a'ert
 minnek a'rtu' is e'ol meg o
 etet iszik meg ha a'osor meg e'ol, sum 24

ast mondják hogy nekem lehet ena
 do'mitani hogy mehetnek elöle
 mint ék, Lehet hogy a' di'vessgöle
 seke'ig el huse'lik de én nyugotlan
 a'apjok itt csak o' Raeshassen a' ajas
 Re'nek, et bay'otok is volunaryon
 fók hassoink, nem chervok, ottan este
 van sötét kőel lenni is abbi' huyson o'
 most ha lehet inkább est a' b'olavot k'ü'
 jök v'issza. Itt az om'v'ok len'it'ek most
 hogy P'utol'völ senki sem'ldet el h'om'is
 eret'vrom. Sokan es'olok
 et p'ut'et a'nyu'lt'ien b'ekömet.

Injanc
 Eme ne

Harmadik levél

Marton Dezső

Pusztamagyaród Zala megye 120

Kedves Apuka és Anyuka!

Értesítem, hogy kaptam levelet az Ilustól. Különös újságot nem ír, küldöm a levelét maguknak, olvassák el. A ruhaneműt, amit kér, ha tudják, küldjék el neki postán. Ha esetleg volna, alkalom Kanizsára beküldenék valakitől és valahova betennék, akkor innen vasárnap elvinném neki. Írják meg szombatig, hogy mi lesz, mire tudjak számítani.

Bene család

Balatonszentgyörgy, 1952. nyár

1952
Kedves Apuka és Anyuka,
Értesítem, hogy kaptam levelet az Ilustól.
Különös újságot nem ír, küldöm a levelét is maguknak
olvassák el. A ruhaneműt amit kér
ha tudják küldjék el neki postán. Ha esetleg
volna alkalom Kanizsára beküldenék valakitől
és valahova betennék akkor innen vasárnap el-
vinném neki. Írják meg szombatig, hogy mi lesz,
ahoz tudjak számítani.
Szeretettel Bene család,

Negyedik levél

Marton Dezső

Pusztamagyaród Zala megye 120

Kedves Apuka, Anyuka, Lacika és Józsika!

Miattam ne aggódjanak, nekem jó helyem van. A tehenészethez mentem, fejéssel foglalkozom, úgyhogy már nyolc órakor végzünk, és tizenegy óráig pihenünk. Aztán megint csak négy órakor kezdjük a munkát. Van szabad napunk is minden héten, akkor pedig semmit nem dolgozok. A szabad napon, váltó végzi el a munkát. Éjjeli szállásom is jó, én nem ott vagyok ahol a többiek, nekünk itt az istállónál van egy szobánk, csak hatan alszunk lányok és asszonyok. Majd veszek pamutot és kötögetek. Szentgyörgyre is írtam, hogy küldjenek minden hónapban egy csomagot. Írtam nekik, hogy egy meleg flanel alsószojnya kellene meg egy bugyi, meg az a fekete mellény, amit szoktam használni. Ha Ők nem küldik, akkor Anyuka intézze el és esetleg egy kis edénybe küldjön baracklekvárt. Másra nincs úgy szükségem, a csomag súlya öt kiló lehet, de ruhaneműből több is lehet. Később majd a télikabát is kell, meg a gumicipő vagy pedig veszek itt csizmát. A krumplit adják talán át ... *(olvashatatlan, elmosódott szövegrész)* ... mint Tömpéék, Bocföldieket ne feledjék el meglátogatni. A töltőtoll a szekrény tetején maradt a fésűtartóban, meg a fehéreköves gyűrű, vagy a fehér lánc leesett az én szekrényem alá, vagy a fiókba. A bádog keretes kép a ruhák között volt, meg van-e? A fényképezőgépben még egy felvétel volt. A Manci néni vegye ki és csináltassák meg. Látogató egyáltalán nem jöhet, majd megírom, mikor engedélyezik. Lacika és Józsika hogy vannak? Csak jó, szófogadók legyetek. A hat éven aluli gyermekeket innen is visszaküldhetik, aki kérvényezi. Gyuri, Tóni otthon vannak-e? Rozikát, Manci nénit, Bódiékat és az összes ismerősöket üdvözlöm.

Sok puszit küldök Lacikának, Józsikának, Apukának, Anyukának.

Ilus

Ebes, 1952. VI. 30.

Tútt
Tútt
Tútt

Éles etl. par 1952 január 30.

Ártyúk és pulykák, László és János.

Mittem ne egyedjének, nekem jó helyem
van a telenézetben mentem fesset foglat.
Korok ugy, hogy már főrörög végünk is 11-
örög pihenünk azon megint, az 4 ördög
kor kordjék a munkát, van szabot.
napunk is minden hótan okkor pedig a sem
sem delgeset a szabadság veltő végül a
munkát. Egyéni szellem is jó és van ettől
megyek hót a tölték nekünk itt az állomány
van egy szabot és az alunkban a leg
is osszegyök, ellajd vessek pumutot is kötegetk.
Szantgyörgyre is intem, hogy kildetnek min
den hónapban egy eseményt intem nekik egy
melyik főrörög és a szabotok kellenek meg egy
kigyí meg az a feketé mellek amit szabotok
használnak ha ok van kildet okkor a gyűlés
intézet el is esett egyéni edélye barack

lekedtet, nekem¹ tölteni kérek némi agy-
szükségem elcsinálására. Tulaj. 5 kg, de
muhanyuót Töllet is lehet, később megjel.
téli kabát is kell, meg a gumis cipő meggy. pedig.
vagyok itt a városban. A kriptát adjaok talán őt a nem
a gondolatnak mint Tömpel, Borsföldi ket meg
látogatni, őt tölte. Töl a sekélytelen ma-
rovt a főtutatókai meg or kérem a főt
börös gúniu agy a főtör tönk le esett a or en
szerevényem alá vagy a főtör a lódog kevet
kép a ruhák között volt meg város. A főt
képm. géple meg egy főtör volt a Mancinert
megye ki és csináltassok meg. Látogató egyálta-
len nem főtör megjel megírom mikor engedé-
zik. Látok a főtör nagy vannak, csak jó sző-
fogadók lehetnek, a határon aluli gyermekket
innen is a szőre kiölhetik ki kérem nyári. Látok
Tóni ottan vannak a főtör Mancinert
Bodickot Kinnickot Jent és or a szőre ismétlődő
vidéklőm. Sok pusit kiölök Látok a főtör a szőre
pónok, a főtör a szőre.

Ötödik levél

Marton Dezső

Pusztamagyaród Zala megye 120

Kedves Apukám, Anyukám, Lacikám!

Mind a két csomagot megkaptam. Köszönöm. Innen csak hétfőn megy el a láda, és levelet is csak hétfőn szabad írni, mert igen sokat írtak mindig és most csak egyet lehet hétfőn. Ha ritkán kapnak levelet, azért ne aggódjanak, mert nekem rendkívül jó helyem van. Csomagot küldhetnek. Gyümölcsöt, paprikát, egy kis hagymát, lisztet, egy dunsztos üvegbe egy kacsát süelve. Két lapot is kaptam Józsitól, ha akarja, akkor hozza el, ha el akar vele jönni. Látogassa meg Őket, és mondja meg, hogy amit írt, az nem lehetetlen. Ha azt mondták, hogy kivizsgálják akkor a bajtárs mondta, hogy biztosan ki is fogják, várja meg nyugodtan. Vagy a belügyminiszterhez írjon Ő kérvényt, és hogy mikor esküdtünk nem kell félni, hiszen neki nincs kire és nekem sincs kitől félni. Vagy pedig Ő mehet személyesen is, de én sávba vissza nem mehetek, és nem mennék oda, ne is kérjenek. Legjobb csak türelmesen kivárni majd kivizsgálják, dolgozzék nyugodtan, majdcsak ki fogják értesíteni, ha neki azt mondták. Vasárnapi leveleimre még nem kaptam választ, de gondolom talán ma vasárnap vagy hétfőn kiosztják. Lajos bátyám is írt. Nusi is, a Szentbalázi Lajosnak írtam vissza Pécsre. Nagyon szép vigasztaló levelet írt, én nem is vagyok elkeseredve még egy percre sem, hiszen úgy sem soká ... *(olvashatatlan, elmosódott szövegrész)* ... Látogatót én nem kérek. Igen sokba kerülne és annak az egy órának nincs értelme. Erre ne írjanak. Irma nénivel beszéljen, hogy miért nem írnak nekik. A csomagot is igen várja a Viki néni és Ő mehetne vissza. A tanácstól kellene egy kérvényt ide küldeni és innen a rendőrség küldi a belügybe felbélyegezve. Ez a rendelet most jött nemrég. Juliska gyerekei is nagyon várják, hogy mikor érkezik a kérvényük és akkor, ha hazamentek Lacikához elmennek. A menyasszonyokat a vőlegény kérvényezheti haza, és kivizsgálják, ha mindkettő megbízható, akkor mehet, de a sávba nem. (Határsáv). Ha a szoba, berendezést eladják, ne törődjön vele, máshol is úgy van.

Viszontlátásig sokszor csókolja Őket lányuk.

Ilus

Ebes, 1952. nyár vége

Hatodik levél

Marton Dezső

Pusztamagyaród Zala megye 120

Kedves Apukám, Anyukám és Lacikám!

Értesítem Önöket, hogy mind a két csomagot megkaptam. Nagyon finom minden és igen köszönöm az ... *(olvashatatlan, elmosódott szövegrész)* ... is mondják meg. Manci néni sorait is olvastam, neki is köszönöm a megemlékezést. Kedves Apukám a Nusika is küldött csomagot, majd legyen szíves tudassa meg Őket, hogy mindent megkaptam és nagyon köszönöm, de másikat ne küldjenek ők sem és Apuka sem. Majd én meg fogom írni, ha valamire szükségem lesz. Én hál' istennek jól vagyok, egészségben és melyet mindegyiküknek kívánom a jó istentől. Kedves Apukám a Rozikának mondják meg, hogy Rédicről a Boték a Bözsike üdvözetét küldi, a kicsi fia rövidesen megy haza. A Tóniról is írjanak, hogy mi van vele. Az egyik kosarat ma elküldöm, a többit is küldeni fogom rövidesen. Kedves Apukám és Anyukám, ha a levelüket meg fogom kapni, akkor többet írok. Józsinnak is írjanak, mert most nekik nem írtam. Lacikámról is írjanak, hogy nem-e feledett már el egészen.

Szeretettel csókolom mindhármukat. Manci néninek, Irénéknek és a többi jó szomszédoknak adják át üdvözetemet.

Szeretettel Ilus

Ebes, 1952. VIII. 11.

Relatório *Bom José e Elias*

All G. T. J. p. 175. H. B. m. 1
 he a lachiket megfogom
 napni akkor Löllet ivok.
 farrak is inganak mert
 most mekik sem idom.
 Lachikimrol is inganak fog
 nem e folegett mor el ags
 sen. Sorketel crokelam
 mindharmakol. ellam.
 ningoknek Lachiknek is or
 Lölbi jo sem nedoknek
 idhöllelem odjok ol
 Sorketel

1932. *cf.* *H. m.*

Åra 48 fillér.

LEVELEZŐ

He

Marlon Dessô
réservé

Passantiofferend
1/2 m.

Kedves Apukám Anyukám!

 Elártem őket, hogy mindet a feladatot megkap-

 ták, nagyon finom mind az én igen köszi, az állam-

 is, mondyik meg. államaini sorail is olvastam neki

 is köszi, a meg amilyen. Kedves Apukám a Lú-

 ka is küldött valamit, majd legyőztem a Lúdas-

 okat, hogy mindent megkapom és nagyon köszi,

 de mostanra me küldjétek nekem sem a Lúka sem

 majd én meg fogom inni ha valóbanre szűke-

 tessék. En hálalcsinok jól vagyok, egészen is majd

 mindegyiküknek kívánom a fő ártalom.

 Kedves Apukám a Borkó, mondják meg, hogy Borkó-

 Borkó a Borkó idvölétől küldi a Borkó-

 nagy haza-

 velle. A Borkó haza-

 küldeni fogom Borkó, kedves Apukám a Borkó

Hetedik levél

Marton Dezső

Pusztamagyaród Zala megye 120

Kedves Apukám és Anyukám!

A levelet és a lapjukat megkaptam és az üveg bort is utána két nappal kaptam meg, de egyszer egy litert aztán másik nap felet, majd az egészet. Az edényeket is elküldöm, ha a kis kanna is kiürül. Itt kínálgattam az itteni embereket és Juliskát. Több bort ne küldjenek és csomagot, míg én nem kérek. Józsi is írt egy levelet és azt írja sürgősen írjak neki. Én hétfőnél előbb levelet nem írhatok. Írják meg neki és még én értesítést semmi felől nem kaptam. A ládát, amit kérdez azt a Szentbalázsi Lajos küldte Pécsről és most már Pesten van. A címét kérjék el Szentbalázsról. Én hál' istennek jól vagyok, talán inkább híztam is. Értem a levelükből hogy voltak kinn az Államvédelmi és a Busa. Én csak attól félek, hogy majd Apukát is el fogják hozni. Kérdezze meg a Busát, ha kell a ház, akkor hagyja ott és sokkal jobb, ha beáll a csoportba, de jobb, ha a traktorállomásra megy, vagy MAORT-hoz. Kanász Jóska okosan csinált, és egyébként az öt éves tervbe mindenkinek állást és lehetőleg lakást is kell változtatni. A magántulajdonhoz ne ragaszkodjon, mert abból csak nagy baj lehet. És én azt nem tudom elhinni, hogy engem innen haza engedjenek, mert még ilyen nem fordult elő. Esetleg lehet, hogy magukat és a Józsit is elhozzák, azt inkább lehet várni. Ha tovább így megy, akkor a Manci néni és az összes kulákok számíthatnak rá. Igaz a Busától és a tanácstagok véleményétől sok függ, hogy ők milyen véleményt adtak be, mert Ők tudtak volna rajtam segíteni, ha akarták leginkább. A szegedi polgármester is eteti a borjúkat pedig az is sok embert elhozott. Én tegnapról ma délig szabadnapos vagyok, és most elküldöm a kosarat. Írnom lehetett, de a központtól nagyon rettegek, hogy most körül néztek és elhozzák magukat is. Sok helyen így volt valami szempontból oda mentek és a következő összeszedésnél pontosan tudtak mindent. Próbáljanak az Irmával vagy a V ... *(olvashatatlan, elmosódott szövegrész)* ... beszélni talán valamit mondanak, és akkor költözzenek ki a határsávból. A gyerekeket éjjelre hagyják Irénéknél, legalább azok meneküljenek meg, onnan a rokonok majd elviszik. Mert itt a családok nehezen élnek kik sehonnan sem kapnak segítséget. Vagy kérjék meg a Manci nénit és Ő beszélne a Busával, hogy mi a tervzet. Ma kaptunk egy hónapi fizetést, én kb. 304,60 Ft-ot, de erre a hónapra annyi sem lesz, mert nem lehet etetni és nincs tej. Cukorborsó szárát kapnak a tehenek és kevés darát. A szárazság itt úgy van, mint otthon. A Mariskát igen sajnálom, hogy a Pista bácsit elzárták, és ha Őket elhozzák a gyerekekkel, akkor bizony rettenetes lesz a sora, mert ez nem az első eset.

Szeretettel csókolom mindegyikőjüket a viszontlátás reményében.

Lacikának küldök két képeslapot és sok puszit.

Miért kérdezhettek bennünket, hiszen a Busa úgy is tudta hol vagyok én, és a Józsi. Ha valamit megtudnak, akkor hurcolkodjanak ki a sávból.

Ebes, 1952, ... *(olvashatatlan, elmosódott szövegrész)* ... 14.(augusztus)

A laskuket is a lappuket meg kaploun, a
az uveg hort u alomna kistappon, kaploun meg de
egyszer 1 litort ardan masiknap felet majd az edogek
kell kiildom hor a kis konna is kiirid. Jelen krol
gallon or illeni emleket is futskat lobbet hort
re kei edjovek is esomajot meg en nem kerh.
Jossit is itt epladet is oet ingi sutyosen ivyk neki
en kei fonek dobb levelet nem iwhetk ivyk
meg neki is mig en elutitest samu felol nem
kaploun is or laded amut kender oet or bentboloni
Lajos kiildta Piarol is most mer eddig Piten
nem or rimet kerje d bentbolonrol, En holta
Lamck jol roggok belon inkabb histom is.
Eitens or levelick bel nagy roldok kint az ollon
reldelmi is a Busor in csak orrol felek, hogy majd
epuket is d fogjok horni, kendera magor Busoit ho-
rell or hian akkor hogyjor ott is sokkal jabb hor
kell or roportta ole febb kior Traktor ollomona
megy rogg ellavort hor Flemdre Jorkor okosom est-
nall is egyetkent or oterestorle mindonkinek ollon
is lehetoleg lakost is kell oitlatolni or magon le
lojdonkor re roggokodjor mart abbol csak rogg
vej lehet. Es en oet nem Ludom d himni hogy
engem innon harer engedjonek mert illesmi meg
nem fordult do esetle, hogy meguket is or
Jossit is d horrek oet inkabb lehet oirni is
hor lovabl igf meg akkor or ollamireni is or osses
kulokok kedmi lehetnek roir, igor a Busoit is
a Louiestogok oelamirigotoi sok fuggor, hogy

- 48 -

Nyolcadik levél

Marton Dezső

Pusztamagyaród Zala megye 120

Kedves Szülők!

Értesítjük mindnyájukat, hogy a kettő kosarat küldjük, egy kanna, egy fazék, egy befőttes üveg, kettő borosüveg. Levelüket megkaptuk igazán vigasztalás, amit írtak. A Marika keresztlányunk lapját is megkaptuk. A csomagot teljesen épen megkaptuk. Édes fiaink jók legyetek, a csomagból mást nem kérünk csak gyümölcsöt.

Szeretettel csókoljuk mindnyájukat

Józsi és Ilus

Ebes, 1952. szeptember 15.

Ehes, 1952. szept. 15.

Feladó:

Bene Józsefne

Ehes Ill. G. II. a p. II.

Slaydu-Bihar. M.

nem kívünk csak
gyümölcsöt.

Szeretettel
csokajuk

mindjártuk

Józsi's

LEVELEZŐLAP

52 IX

Ara 48 fillér.

Marton Dező

Pusztamagyaró

120 sz. Zala M.

Kedves Szülők!

Elérkezett mindjártuk, hogy
akella kosarat küldjük. 1 kanna
1 borék, 1 befőtt üveg 2 boros üveg.
Levelet megkaptuk igazán
nagyon kellemes, hogy amit írtak.
A Munka keresetünk lapját is
megkaptuk. A csomagot szépen,
ésen megkaptuk. Edecs fiajink
jól bejött, a csomagból most

Kilencedik levél

Marton Dezső

Pusztamagyaród Zala megye 120

Kedves Apukám Anyukám és kis fiaim!

Levelüket megkaptuk a szőlős kosarat is akarom küldeni hétfőn, de csak úgy, ha jó idő lesz, mert itt jelenleg most esik az eső, és itt ilyenkor sár is van bőven. Nagyon örülök neki, hogy mindnyájan jól vannak. Kívánok a jó istentől sok jó erőt, egészséget, hogy a kis fiainkat nevelhessék, ha nekünk ott kellett Őket hagyni. Na de nem baj majd a jó isten megfizet érte, csak szegény Anyukát sajnálom, hogy sok a dolga. Én azt hiszem, Busáék sem lehetnek nagyon boldogok, mert Ők sem tudják, hogy még mi vár rájuk. Már elindultak a lejtőn. Sinkáék is úgy látszik, be vannak gyulladva, pedig nagyon tévednek, mert én azt hiszem az Ő anyjuk senkinek sem írt levelet. Én nem is írok másnak csak éppen haza, mert tudom, hogy sokan félnek. Nusika sem írt, pedig egyszer írta, hogy a János is kérte Dezsőt. Nem tudom, hogy hallott-e rólam, írjanak róluk is. Nagymamának pedig javulást kívánok. Remélem, hogy jó idők voltak a szüreten. Majd írják meg kedves Apukám, hogy kik voltak és mennyi ideig tartott a szüret, mennyi must termett. Szentgyörgyről is írtak. Józsinnak az anyja is eljönne látogatóba. De majd végezzenek el csak mindent és decemberben is jó lesz. Azért ingyen nem érdemes oda adni a diót és az almát, mert tudom én azt nagyon jól, hogy a pénznek sok helye akad, amiről írják is. Hiszen rengeteg pénz kellett a disznóért és a borjúért is. Jól járt, aki a 15000.- Ft-ot ellopta. Nem volt az más, mint aki ... *(olvashatatlan, elmosódott szövegrész)* ... kezelte, mert csak az vihette el, aki tudta hol tartják. Jól járt vele. Gondolom, hogy ilyen esetekben van mivel foglalkozni a faluban. A Pistáék és a Sziliék is csak úgy látszik, nem tudják abbahagyni a veszekedést. A Szili jó módjában persze nem tudja, mit csináljon, de majd az nevet, aki a végén nevet. A szépasszony él-e még, remélem, már hallgat, csak ne szóljanak maguk hozzájuk és senki pletykájával ne törődjenek. Had gondoljon és beszéljen, kinek mi tetszik. Mennyi lett az összes alma? Kedves Apukám és a dió is hány zsákkal? Mindent szeretnék tudni. Anyukát pedig arra kérem kettő literes poharat vagy lábast küldjön, mert csak kicsi van nálam. Meg egy kis babot, azt igen meg enném, úgy is lett elég. Meg egy kis zacskót lisztnek. Ha a Mancinéénél van szivacs, abból is küldjenek és egy gombolyag fonalat is és hozzá azt a görbe tűt, ha megvan. 90x40-es darab függönyt csinállok az ablakokra, küldjenek szeget meg a rosszabbik necc tűt. Ha majd küldenek csomagot, ne felejtsek elküldeni, amit kérek, és amit küld sok nadrágot, arra is foltnak valót, hogy tudjam kijavítani és a sárga kombiném maradékát. Azt a levelükből nem tudom kiérteni, hogy kinek a kislánya érdeklődik. Különöset nem tudok. Jól vagyunk most már eszembe jutott kinek a kislánya érdeklődik apukája felől. Ő is jól van, lovakkal dolgozik. Kedves

Apukám Kanizsáról jár a pénz, írják meg, ha megkapták. Lacikának és Józsikának üzenjük, hogy jók legyenek, és a Mamájuknak segítsenek, amit tudnak, nehogy Lacika is csak csavarogjon.

Sok-sok puszit küldök Apukának és Anyukának. Mindegyikőjüket csókoljuk. A szomszédokat üdvözljük.

Ilus

Ebes, 1952. X.11.

1952 I 11 2 Hedra stjórnum stjórnum is kis fjarim?

Lovelikar mag kappuk, a seilör kosaral is akonur
kiildeni hölfön de esok ugg her fö idö lesse anott
jdonlag ill mosl osik an osö, es ill is stjorkor
sirr is aan bönn. Haggon örulök neki, hogg mindon
föt vammok, kivainok a fö öskendöl sok fö öröl egiösi-
get, hogg a kis fjarimkal mavel hessok, ha nickuhtk öll
kolloll, haggyni. Sta de nombaj magel a fö öskor mag
fjöl öre, osok seging stjorköl stjorköl, hogg sok ö
dölgon. En röl hussom a Öurick Öom öchel nick maggon
böldogok möt ök sem Ludjök, hogg mög mirar
rofuk, möt lindullök a lejön. Tinköök is ugg löt-
sik he vammok a juldur pölig maggon Lövölnick
anott en osl hussom a ö öngat Öonkinok sem öll lottol,
En nam is örok möisnak öok öpen haur, möt Ludom,
hogg sekam fjöluck, Husika sem öll pödig epporidra
hogg a fövör is kötte Ööset sem Ludan, hogg hol
kalonar, övjarmok roluk is, mag jmonnainok pölig
javulöisl kivainok. Romölen, hogg fö idö övölk a
Öeröden, möt öggök mag Öötes stjorkum öll övölk öm-
ögi ödög lottoll a övölk, es maggi möt Öörmött. Öönl-
öggöggööl is öllök, fövör öngar is ö fömme löldaga
löbra, de möt öggöggöök öllök ö mindon öi
Ööcemöte is fö lesse övölk öngar nam övölkas
öddadöni a öggök is ö öllök, möt Ludom öi
öll möggon föt, hogg a pönenek öer helye ö-
köd amind öggök is, hinen vengögg pöim kolloll
a övölk ö övölk is. Föt fövöl öki a
15000 fövölk öllök, nam öll ö öllök
münd öki öllök, möt öllök ö öllök ö
öki övölk, hogg hol lövölk föt fövöl öllök.

Gondolom, hogy ilyen csekélyt van mivel
 foglalkozni a faluban. A Piskolok és a Sültek
 is csak úgy látszik nem tudják abba, hagyja
 a veszedelmét a Sülte jó módjára, persze nem-
 tudja, hogy mit csináljon, de megel ve nem aki
 a régi nőt, a szép asszonyt és a meg nem
 már halgat, csak ne trójánok maguk hozzájuk,
 és senki pletykájával ne törődjenek, hogy gon-
 doljon és beszéljen kinek mi lehet.
 Mennyi lett az éves adma kedves apukám
 és a dió is hogy sokkal mindent nevelnek tud-
 ni. Szukóit pedig arra kérem 2 literes poharal
 vagy lával küldjön mert csak kicsi van nálam,
 meg egy kis babot azt igen megomtom és ugys
 kell elég, meg egy kis csokóval létel nek, és ha a
 olanczi néminél van sörtes 4 oldalal abból is
 küldjenek, és egy gombolyag fonalat is, és hozzá azt
 a győle léd ha meg van és 8/40, davolt kicsi
 seget az ablakokra csúcsok függőnyel meg a
 rossabik nehit, ha megel küldenek csomagol
 ne felejtsek el küldeni amit kérek, és amit küld
 nek nevelővel arra is jellenek arról hogy tudjon ki-
 járítani, és a sörgő kombinem megadok.
 Azt tudni kell nem tudom kiérteni, hogy kinek
 a kis fiai érdeklődtek, küldönössel nem tudok
 jól megjutni, most már nembe jut kinek a kis fia
 kedvesi apukájól, és is jól van lovakkal dolgozik.
 A kiskis Györgyian komisároól jár pénz iróit
 meg ha megkapják. Lacikának is kérésimnek ízen
 hogy jól legyenek és a mamájuknak segítségnek
 amit tudnak, me hogy Lacika is csak szenvedjen. Sok sok
 puzót küld szukójak és szukójuknak, és mind-
 oppikukat csokijuk és csokijuk iróit.

Tizedik levél

Marton Dezső

Pusztamagyaród Zala megye 120

Kedves Apukám és Anyukám!

Tudatjuk velük a hozzánk küldött csomagot megkaptuk. Elég szép volt a szőlő, nagyon köszönjük. Itt csak pénzért lehet venni. Írja Apukám, hogy az almát nem lehet eladni. Itt bizony elkelne jó pénzért, mert erre gyümölcsfa nem igen van. A kosarat is most küldjük vissza. A nagymamának is elküldtem a kiszlit és egy lapot is, de azóta nem írt a Nusika. Ha ott volt náluk, akkor róluk is írjanak. Tudom kedves Apukám, hogy magát bántja, hogy nem beszélhetett velem, de nekem sokkal könnyebb volt, ha nem láthattam őket. Nyugodjanak csak meg, nem úgy lesz, ahogy azt a sógor beképzelte. Nekünk jó helyünk van, Józsi csinált már egy szobás, konyhás és spájzos lakást és jó meleg helyünk lesz, már csak a padlást kell eligazítani és a belsejét. Ez már a saját tulajdonunk. A Kari megmondhatja a sógornak is, nagyon vigyázzon az egészségére, hogy viszont láthassuk egymást, és ne izgassa magát. Kedves Apukám értem, hogy maga is nagyon szeretne már látni, igaz az is, hogy én is, de viszont csak pár órát lehet beszélgetni. A vonat pedig biztos, hogy két útra belekerül 600.- Ft-ba. Most pedig Anyukám kérem, hogy a piros szövetruhából küldjön egy kis darabot, mert egy kis lyuk van rajta, bestoppolni pedig nem lehet. Egy hosszú ujjú kabátot, ha rossz is, jó lesz itt az istállóban. Józsinak pedig a bakancsát, hogy tudjon cserélni, és kettő hosszú alsónadrágot. Itt már hűvös kezd lenni. Lacikámnak és Józsikámnak üzenem, hogy jó szófogadók legyenek, ha kiszaladgálnak, öltözzenek fel, nehogy megbetegedjenek. Apukájuknak is megdagadt egyik felől az arca, de már javult. Tudom, hogy sok a dolguk, Irénék remélem, segítenek dolgozni. Mi is annyi békekölcsönt jegyeztünk, mint Apukáék. Anyukám milyen ruhát varrt nekem miután eljöttem, mindig elfeledtem megkérdezni. Ha a hócipőmben jó a viselő félcipőm, majd akkor az egyik csomagba ezt is küldjék el.

A viszontlátásig szeretettel csókoljuk mindegyikőjüket, különösen Lacikát és Józsikát. Irénéket, Bözsiéket és a szomszédokat üdvözljük.

Ilus és Józsi

Ebes, 1952. ősz

1952. 5. 5n

Kedves Apukaim és anyukaim!

Tudtaljuk velük mi hováink küldött
csomagot meg kapjuk, eligge szép volt a
szőlő magjai kösényük, ill csak pénzér
lehet venni; így Apukaim hogy az almát
nem lehet el adni ill bizony el kellene
jó pénzért, mert erre gyümölcsöt nem ilyen
vann. A csomag is most küldjük vissza,
magyarországnak is el küldtem a kislát és
egy lepel is, de azért nem itt a Lúthos,
ha ott volt volna akkor volna is inge-
nek. Tudom kedves Apukaim, hogy ma-
gát bántja, hogy nem beszélhetek a szem de
még sokkal könnyebb, volt el jönnöm, ha
nem látok ottan őket, megugorjantak
csak meg nem úgy lesz ahogy azt a vágya-
k képelek, nekünk jó helyünk van
Jósi csinosan már egy valószínűleg is
pécses lakást, és jó meleg helyünk lesz
már csak a parolát kell el igazítani és
a belsejét, az is sajón Lúthosunkon már,
a Kari meg mondhatjuk a sógorunk,
és a nagy anyjaink az egészük, hogy

visont löl hassuk egymást, és ne igazsá-
magos. Heves szavaim isdem, hogy
maiban is nagyon szerencsés, maiban
igaz, hogy én is, de visont csak pár év
lehel bűnöljéni, a vonat pedig biztos
hogy két utra löl körül 600 forinttal,
most pedig szavaimat kérem, hogy a
piros szövevényeket küldjön egy kis do-
rabbat anélkül, hogy az a rajt is le-
szóval nem lehel, és egy hosszú új
kötet ha rossz is jó lesz ill az isle-
tőre, Jóssinak pedig a baktarát, hogy
Ludvig cserele, és kellő hosszú szövevény
ill maiban kiérkezik lehel Lacikómnak és
Jóssikómnak, úrenem, hogy jó szövevények
legyenek most ha küldöjéni lehel lehel
mag fognak bevezéni apukájuknak is magda-
gall egyik felől az avar de maiban járul.
Tudom, hogy sok avarok szövevények reméltem
szövevények szövevény, mi is avar D. költő
szövevények mint szövevények. Anya avar maiban
szövevények avar maiban mind avar el jólléni min-
dig el feleltem megkérdezi, és ha a hű-
pömb jó szövevény felcípő maiban akkor
szövevény avar avar is küldöjéni el avar
szövevény szövevény szövevény mindegyikü-
köl, küldöjéni Lacikó és Jóssikó. Szövevény
Börsikó és a szövevények szövevények
Szövevény

Tizenegyedik levél

Marton Dezső

Pusztamagyaród Zala megye 120

Kedves Szülők és Gyermekeink!

Értesítjük mindnyájukat, hogy a csomagot megkaptuk. Szeretettel köszönjük azt a nagy áldozatot, amit értünk tettek. Reméljük a mi tervünk is sikerült, hogy meglepetést illetve örömet szerezhessünk. Szeretett Lacikának és Józsikának nagy fáradtság árán sikerült elküldeni azt a csomagot. Úgy számítottuk, hogy karácsonyra odaérkezik. Legyenek megnyugodva nekünk is van ám becsületünk, a munkánk után. A karácsonyi ebédünk is több fogásból állott, az összes lábos és fazekunk, mind mozgósítva lettek. A cukorra vonatkozólag annyit írunk, hogy nekünk egy öt literes dunsztos üveg tele van kockacukorral. A tejföldre vonatkozólag szintén köszönetet mondunk, de nálunk is volt az ünnepekre. A kombiné és az alsónadrág is nagyon kedves ajándék maguktól, hiszen tudjuk, hogy sok a fizetni való. Nálunk ugyan adó és egyéb beszolgáltatás nincsen a keresetből. Én is szereztem Ilusnak nagy karácsonyi örömet. Sikerült hozatni Debrecenből szép kombinét és szoknyaanyagot. Természetesen azt mondtam az Ilusnak, hogy a kis Jézuska küldte. Kedves Lacika és Józsika gondolom meg volt az öröm mikor ezt az általunk küldött ajándékot megkaptátok. Mi sem vagyunk teljesen elhagyatva, van nekünk is kevés keresetünk. Zsír is van öt liter, liszt húsz kiló. Úgy vettük a nagy részét. Azon kívül, konyhafelszerelést is szerezzük be, van asztal, sáml, kettő pad és vizes vödör. Most készül a ruhás láda, priccs. Rövidesen szobabútor is lesz.

Kedves Apukám, Anyukám és kis Fiaim!

Ma szombaton három órakor folytatom én tovább a levélírást, mert közben itt a tehenészetben búcsúztatás volt és oda is elvultunk. Egy hatvanhat éves bácsit búcsúztattak, az édesanyja nyolcvankettő éves volt. Azt pedig szintén ennek a hétnek a szerdáján temették el. Pap nélkül csak egy somogyi kántor mondta a búcsúztatót, de olyan szépen, hogy mindenki sírt. Az öregek, zalaiak újfaluasiak, most a harmincéves fia maradt, de odahaza maradt annak a felesége és egy négyéves kislánya. Most ketten maradtak a családból, de anyjával kulákok voltak és ez volt a bűnük, pedig már otthon is nagy betegek voltak. Volt egy esperes somogyi, de kb. három hete elvitték, de senki nem tud róla. A katonatisztek és egyéb megbízhatatlan személyek pedig a rendőrség közelébe lettek költöztetve. Kedves Apukám és Anyukám az a nagy liba igen meglepett. Az aprólékja elég volt az ünnepekre rizsával, a hurka krumplival és túrós és káposztás rétes. A tejfölből csináltam vaját és azzal sütöttem süteményt és egy kis linzert. Újévre pedig abból a húsból fasírt lesz és kalács. Kedves

Apukám a libát, kétfelé vágtam és tepsiben sütöttem meg, és elraktam zsírba. Majd jó lesz tavasszal hátha nehezebb lesz az élelmet megszerezni. Mi jól vagyunk és van mindenünk, miattunk aggodalomra nincs szükség. Nagyon sokat gondolok haza. Karácsonyesténk igen csendes volt, nyolc órákor már lefeküdtünk. Azt a kis fenyőágot feltettük a falra, amit küldtek kettő darab szaloncukorral. Utolsó nap itt is lehetett venni a boltban. Karácsony délutánt a Viliskiéknél töltöttük, a Pityu és a Rózsi körében. Nekik is hozott a Jézuska karácsonyfát, mire felébredtek, de azt mondták, hogy nagyon kicsi és nincsenek meglelgedve. Itt a nagy sár miatt bizony Lacikám és Józsikám csak kicsit bírt el a Jézuska. Mikor estefelé hazajöttem arra itt volt a Lacikám és Apukám lapja. Nagyon örültünk, hogy Lacika ilyen szép betűket ír. A csomagba is milyen szépet rajzolt, de a számokat még nem mutatta be, vajon nem feledted-e el? Lacikám és Józsikám írására is kíváncsi volnék, hiszen már Ő is biztos nagyfiú, és tud írni valamit. Mit szólsz ehhez Józsikám, a kis versikék vajon mennek-e még? Gyerekek csak legyetek jók és szófogadók, akkor majd egyszer csak Anyuka és Apuka is hazamehet. Képzeljétek el volt olyan nap, hogy egy vagon csomag érkezett. Naponta három kocsi hordta be, hogy alig győzték, alig akadt olyan ember, aki nem kapott.

Szeretettel csókoljuk mindnyájukat

Józsi és Ilus

Ebes, 1952. XII.27.

1952 XII 18da Hedves tpuskaim tpuskaim is kis fcsink.
 Alla rombolon Dorakor folytatom én tavallat leltirist
 most körbe itt a tehénisrelle bucsutató's volt is oda is el
 vullunk, egy 6 éves bcsint bucsutattak az edes anyjor. 8 éves
 volt aspedig szintén emmel a hetnek szerdájóról someték
 el. Pap nélkül csak egy somogyi koinlor monddak az
 bucsutató't de olyan répen hogy mindenké sirt. Itz
 övegek Zolaiok Ufalusiok most az 30 éves fia marot de oda
 harot marvott árva is a felsége is egy 4 éves kis fia, is most
 2 len marvottak az anyjor, kuloikok voltak is az volt a bir
 niik pedig moir elhen is nagy belegek voldtak. Volt egy csere
 somogyi de kb 3 hete elvilték is senke non lud róla, a haton a lant
 lek is egyébb moglicholalon remélyek pedig a vendörseghörile
 köllölleltek. Hedves tpuskaim is tpuskaim, az a nagy lita
 igen meg lepett az apró lekja elig volt az ünnepekre nioroval a
 hurta krapival is turo's is kóporató's nites a legfelböl minallam
 rojat is areal sültöllem sültörinyt is egy kis limerit. Ujere pedig
 ablot a hurbot fcsir lesz is koloier. Hedves tpuskaim a li
 bot 2 felé vágatom is leprile sültöllem meg is el roklam
 2sirta, majd jó lesz Lavarrol hát ha nchirebb lesz old
 met nerverni. Alljót vaggunk, is von mindennünk miot
 lunk aggodolomra nines nükisig. Nagyon sokot gondolatok
 harot karácsony esténk igen csendes volt Dorakor moir de
 fcsiköltünk azt a kis ögát fel lellük a falra amit kiild
 lek 2 db natorn cukorral utolsó naps itt is lehetett remni
 völdör. Karácsonykor a Vilike'eknél köllöllel a Lilju
 is a Houi kőre, nchik is harott a Jcruska mire fel elvadték
 de azt mondták csak ilyen kisit nem igen akartak meg
 elgeodni pedig itt a nagy sdr miatt lisov Jacikó'm is
 Jcsikó'm csak kisit lirt el a Jcruska, Es mikor este felé
 harot jöttem arra itt volt a Jacikó'm is apukám lapja
 nagyon öniliük, hogy Jacikó'm ilyen sejs betiket is is
 a somogla is milyen répet rajzolt de a somokot
 meg nem mudalla le vajon nome fcsedtet el Jacikó'm
 is a Jcsikó'm irásorai is kivincsi volnek hisssen más
 ö is birlos nagy fia is lud irni valamit, amit nota
 chee Jcsikó'm, is a kis veritek vajon menncke meg
 gforchek, csak legfelék jök is kö fogadók akkor majd
 csere csak azjuka is. Tautka is harot mchek
 csere csak azjuka is. Tautka is harot mchek
 csere csak azjuka is. Tautka is harot mchek

Tizenkettedik levél

Marton Dezső

Pusztamagyaród Zala megye 120

Kedves Apukám és Anyukám és kis fiaim!

A huszonkettedikei levelüket megkaptuk melyből mindent megértettünk. Igazán örülünk, hogy a községünk teljesen szocialista község lett. A csomagot is már ötödikén megkaptuk nagyon köszönjük. Lisztet ne küldjön, kedves Apukám az van, amennyire szükségem van, hanem van egy kis kertünk és abba küldjenek egy kis veteménymagot cukorborsó, spárga, uborka és zöldségféle magokat, valamint kis virágmagokat is, hogy a házunk elejét ki tudjam díszíteni. Kedves Apukám egy kis vásottabb kapát is tegyenek majd a csomagba, a kosarat rövidesen küldjük. Mi is hál' istennek jól vagyunk, a szokott munkában dolgoztatunk. Az egészségükre maguk is vigyázzanak, mert a márciusi időjárás igen csalfa. Lacikára és Józsikára különösen vigyázzanak, mert ők biztos kint akarnak lenni és könnyen megbetegszenek. Ha a lapunkat megkapták írjanak, de ne a csomagba. Szentgyörgyiekről mit tudnak, tőlük még csak egy levelet kaptunk ez évben. Pistáéknak csak késve gratulálunk lányuk születéséhez. Üdvözljük a szomszédokat.

Sokszor csókoljuk mindegyikőjüket. Lacikát és Józsikát is.

Apu és Anyu

Ebes, 1953. III. 8

Tizenharmadik levél

Marton Dezső

Pusztamagyaród Zala megye 120

Kedves Papa és Mama!

Tudatom velük, hogy Józsiéktól, még január derekán kaptunk levelet. Azóta semmi. Ugyanakkor küldtünk nekik pénzt és nem kaptunk rá választ, hogy mi lehet velük, nem tudjuk. Lacika és Józsika hogy vannak? Errefelé az idő nem nagyon jó, erősen fúj a szél.

Maradunk szeretettel az egész család.

Bene Jenőné

Balatonszentgyörgy, 1953.III.10.

Tizennegyedik levél

Marton Dezső

Pusztamagyaród Zala megye 120

Kedves Apukám Anyukám és kis Fiaim!

Levelüket már megkaptuk, melyből mindent megértettünk. Miattunk egyáltalán ne aggódjanak, nincs semmi ok. A második csomagot is már rég megkaptuk. Kedves Apukám az üres kosarat egyelőre még nem tudjuk küldeni. Nusiéktól is kaptam egy levelet, sajnálom szegény Irmánkat, hogy olyan beteges. Igazán boldog vagyok, hogy Lacika és Józsika és valamennyien jó egészségnek örvendhetnek. Kívánom a jó istentől, hogy adja meg továbbra is. Mi sem panaszkodhatunk meg vagyunk elég jól, csak dolgoztatunk. Én jelenleg egy kis pulóvert kötögetek magamnak. Február másodikán el voltam Debrecenben egy kicsit körütekinteni, helyes kis város. Értem kedves Apukám leveléből, hogy az én kis Lacikám, csak a Rozika nénihez megy. Biztos a kisia akar lenni, mivel nekik úgysem visz a gólya. Nekik is majd rövidesen fogok írni. Üdvözetem adják át, és a levelét köszönöm. Balatonszentgyörgyről is küldtek pénzt. Tudatom velük kedves Apukám és Anyukám, ha a kis gyerekeket betegség érné, akkor az állami körorvos köteles gyógykezeltetni és innen utólag az ebesi állami gazdaságtól megkapja a beteglapot.

Szeretettel csókoljuk mindegyikőjüket, de különösen Lacikát és Józsikát.

Apu és Anyu

Ebes, 1953. III. 17.

Ehesi 1953. II/8

Feladó: Bene József ne

Ehesi Atll Gy. 11/1. 11. Bm)
götyör. Szék is majol
rovitelen fogok irni vider
vörtem szöjök öl is lardel
körönöm. Balaton szelgip
röl is kioldék jénél tudolom
velkedes staukain is staukain
ha a kis egyermekkel beleség
cinn akkor az okkorni kinn
killedes egygykevelni, immor
idő lardé az Ehesi Atll Gy.
szöjök meztapjor a beleg
lapot, ferekellet szökd-
juk - mind egykiket de
kötönöm Lardel is fereket
staukain

LEVELEZŐ

Ára 48 fillér.

Márcsion D. D. D.

redieva

Rudolamogorod

1 Bm

Rudolamogorod staukain is kis fiaim!

A lardel mör meztapjuk, melyet minotul
mögkellünk, miellunk egyállalán aggodalomra
nincs semmi ok, az mörödik, csomogol is mör rög
meztapjuk, kedves staukain, csak az üres kassza L. gyün
lör meztap nem tudjuk kioldeni. Szukikövel is
kaplóm egy lardel, sajnitom szegény Imánkel, hogy
olyan beleg. Igazán bolélog vagyok, hogy Lardel is
fereket, is valamennyien jó egyességnek örendhelnek,
kivánonom a jó Isendöl, hogy szöjök meztap Lardel is.
Sni sem fereketkellünk, meztapjuk elég jól csak
dolgorgolunk, én jelenleg egykis pulóver kölogolok magam-
nak, február mörödikén peolig drollam Debraembe
kicsi körüllékintoni helyes kis vörös. Esem kedves staukain
lardel, hogy az én kis Lardel, csak a kassza kassza
meztap, kioldos a kis fia okkorni mind uelkik ugyan vir a

Tizenötödik levél

Marton Dezső

Pusztamagyaród Zala megye 120

Kedves Apukám Anyukám és kis Fiaink!

Nemsokára elérkezik a szép húsvét. Tudom, hogy a mi kisfiaink is milyen nagyon várják a nyuszikát a piros tojással, a jó kisiúknak visznek is. Egy örömhírt közlök kedves Apukám és Anyukám. Amennyiben hivatalos értesítést kapnak, akkor Apukám csak készüljön el hozzánk. A mi kis lakásunkba eljőhet, a szentgyörgyi Mamával együtt kértük a látogatást. Kedves Apukám, ha a hivatalos értesítést megkapta, akkor legyen szíves egy választáviraton értesítse Őt is. Együtt jöjjenek, ha pénzre van szükségük, őnekik biztosan van, mert nekünk is akartak küldeni. Lacikát és Józsikát ne hozzák el Apukám, mert igen hosszú az út és megbetegedhetnek, majd ha melegebb idők lesznek. Nagykabátot Apukám is hozzon, mert csalfa az idő. Nagyon várjuk kedves Apukám, lehetőleg idejében induljanak útra, hogy az ünnepekre megérkezzenek hozzánk.

A boldog húsvéti viszontlátás reményében szeretettel csókoljuk mindnyájukat. Sok-sok puszit küldünk Lacikának és Józsikának.

Ilus és Józsi

Ebes, 1953. III. 31.

Feladó Bene Józsefné,

Elér. etl. G. W. H. H. Bm)

minden idők lesznek.
Sajnos a család apukám is
hason nem érkezik az idő.
Sajnos a család keveset
apukám, Lehel Ödön
idejében indultam el
hogy az ünnepkre meg
érkezhessenek hozzánk.

Én Boldog Huszári
viszonyokba és reménybe
szelődött csokolyuk
mindegyiküket, sok sok
puszi szövegnek járunk
Már Józsi

Ara 48 fillér.

Mórton Doros,
nére,

Jusamagyarod.
(Hagyat)

1955. évi 21. sz.

Dr. József Apukám Szukám is fiaink!

Somsokára elérkezik a szép huszári Lúdon, hogy
a mi kis fiaink is minden nagyon várják, a yusid,
a piroz Lajóssal, a jó kis fiuknak visnek is. Egy öröm
hirt közlök, kedves apukám, és szukám, amegiben
hivatalos értesítéssel, kapnak akkor szukám csak
kisüjtjön el hozzánk, a mi kis lakásunkba el jöhet
hozzánk, a Szonlgjörgei mamával együtt kértük a lá
Lagolárol. És kedves szukám ha hivatalos értesítéssel meg
kapja akkor legyen szíves egy válasszal látnivalon, értesítéssel
is, és együtt jöjjenek, ha pénere van apukám szük.
Sóga Enkik biztosan van mert nekünk is akartunk
küldeni. Lacikát és Józsiát ne hozzák el apukám,
mert igen hosszú ut, és meg beledhelnek, magot ha

Tizenhatodik levél

Marton Dezső

Pusztamagyaród Zala megye 120

Kedves Apukám és Anyukám!

Értesítjük mindnyájukat, hogy a csomagot teljesen rendben megkaptuk. A Nusika levelével együtt, melyből mindent megértettünk. Kedves Apukám miattam ne aggódjanak, én jól vagyok, és teljesen egészséges. Én április 17.-én voltam benn Debrecenben, a kórházban és Anyukám is tudja azt a kis csomót vettem ki a mellemből. Higgyék el nekem, hogy egyáltalán nem fájt semmit és még csak beteg sem voltam vele. Aznap vonattal vissza is jöttem, aztán dolgoztam tovább a régi helyemen. Így aggodalomra nincs semmi ok. Azért nem írtam meg idáig, mert személyesen akartam Apukának elmondani, ha jön.

Lacikának és Józsikának a virágcsokorért sok-sok puszit küldünk. Nusiékat és mindnyájukat számtalanszor csókoljuk, Vargáékat is.

Ilonka Józsi

Ebes, 1953. IV. 10.

Feladó Dr. J. J. J. J.

Ellátás

Ara 48 Fillér.

LEVELEZŐLAP

Első etll. J. J.
az én aggodalmam
nincs semmi ok, az én nem
islandi megértem meg
hátrahagyom az én
szűkeimnek elmondan
kerjén. Szűkeimnek és
szűkeimnek a világ
csokorát sok sok
kérlek. Elszűkeim
is mindnyájukra
szűkeimnek és
szűkeimnek és
szűkeimnek és

Dr. J. J. J. J.
Lélek és Rósa

Heolva szűkeimnek és szűkeimnek!

Első etll. J. J.
szűkeimnek és szűkeimnek, hogy a csomagtól
szűkeimnek és szűkeimnek, a szűkeimnek és
szűkeimnek, melyből mindent megértett
szűkeimnek. Heolva szűkeimnek és szűkeimnek
szűkeimnek és szűkeimnek. én jól vagyok és szűkeimnek
szűkeimnek, én April 13-án voltam a szűkeimnek
a szűkeimnek, és szűkeimnek és szűkeimnek, az én
szűkeimnek és szűkeimnek ki a szűkeimnek. Heolva
szűkeimnek és szűkeimnek, hogy szűkeimnek és szűkeimnek
szűkeimnek, és szűkeimnek és szűkeimnek voltam bele,
és szűkeimnek és szűkeimnek és szűkeimnek, az én
szűkeimnek és szűkeimnek és szűkeimnek, így

Mellékletek:

1. Határozat a kényszerlakhelyhez kötöttség megszüntetéséről.

Hajdu-Bihar megyei rendőrkapitányság.

Szám: 9453/1953.

Határozat

Bene József /Balatonszentgyörgy 1913. Kereskai Rózsa^{obesi} lakos és vele egy háztartásban élő felesége: B. Józsefné sz.: Marton, Ilona 30. éves,.....

.....

kényszerlakhelyhez kötöttségét megszüntetem.

Értesítem, hogy az összes állampolgárokra kötelező jogszabályok figyelembevételével választhatják meg letelepedési helyüket.

..... Ebes, 1953. szeptember 6.

Kiadmány hitelül:

rendőrkapitányság vezetője.

79185 - Vörös Csillag Nyomda, Budapest.

2. Igazolás: Személyes szabadságot korlátozó intézkedések hatálya alatt személy.
1052/1990 III. 23 MT határozata alapján 8500 Ft kifizetésre került.

Balatonszentgyörgy, Hollád, Tikos, Vörs
K ö r j e g y z ő s é g e
Balatonszentgyörgy, Berzsenyi u. 91.

I G A Z O L Á S

A Balatonszentgyörgy, Hollád, Tikos , Vörs Körjegyzősége igazolja, hogy Bene Józsefné Balatonszentgyörgy, Tanács-
köz u. 2. szám alatti lakos részére a Minisztertanács
1052/1990. /III.23./ MT határozata alapján 8.500,- Ft
kifizetésre került.

/Személyes szabadságot korlátozó intézkedések hatálya
alatt álló személyről van szó./

A Somogy megyei Közgyűlés Önkormányzatai Hivatal Közgazda-
sági Főosztálya Kaposvár a helyi önkormányzat 1990. évi
állami támogatás előirányzatát 9 e Ft-al megemelte a fenti-
ekben leírtak miatt.

Balatonszentgyörgy, 1990. december 29.

3. (Kitaszítottak II. kötet) / Hantó Zsuzsa, Füzes Miklós/ részlet

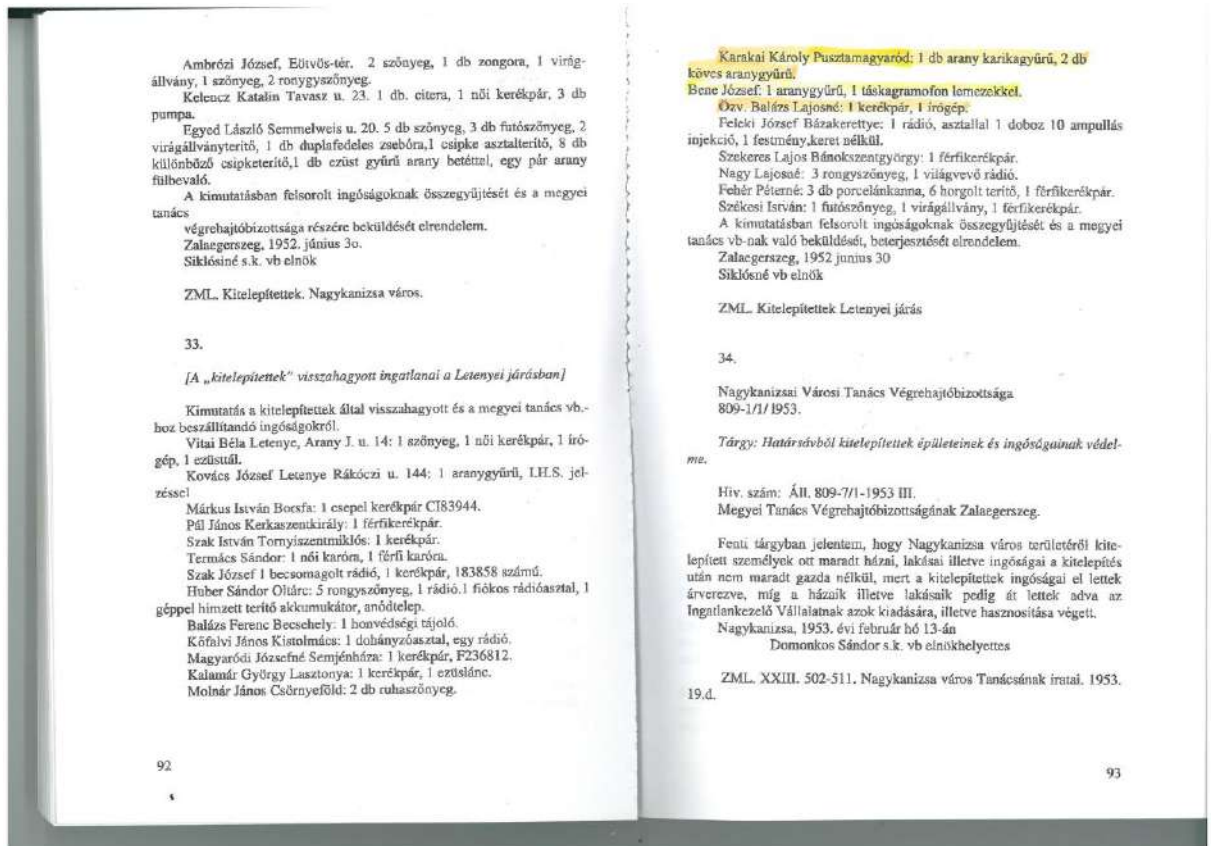
„Kitelepítettek” visszahagyott ingatlanai a letenye-i járásban

- Bene József: 1db aranygyűrű

- 1 db táskagramofon lemezekkel

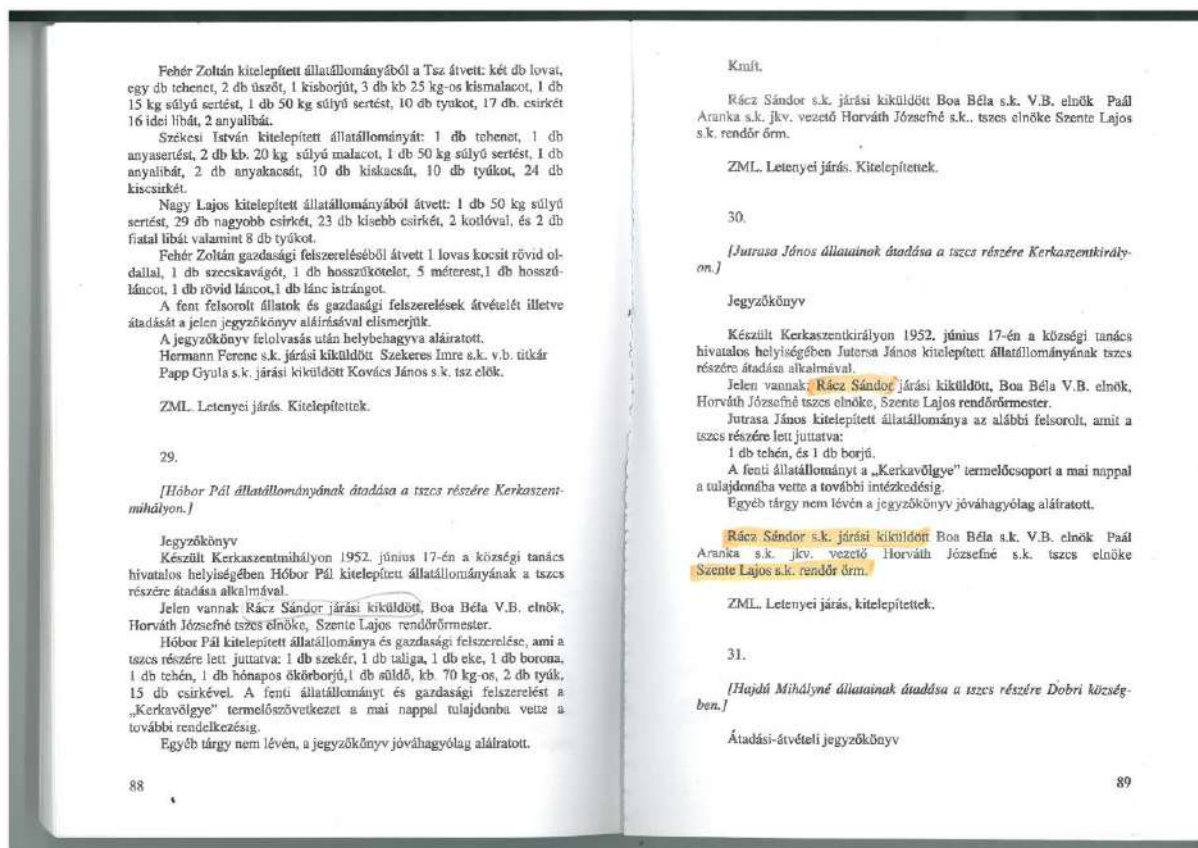
Megjegyzés: Három családot telepítettek ki Pusztamagyaródról.

Érdekes, hogy csak pár ingóságot találtak a jegyzőkönyv szerint, ezért kellett lezárni, lepecsételni a házakat.

4. (Kitaszítottak II. kötet) / Hantó Zsuzsa, Füzes Miklós/ részlet

„A jegyzőkönyvező, járási kiküldött volt, későbbiekben Pusztamagyaród Tanács elnöke lett,,

5. Kérelem a Belügy Minisztériumhoz. A lezárt házrészben visszamaradt ingóságokról, ingatlan földterületekről.

BELÜGY

MINISZTERIUM

BUDAPEST.

KÉRELEM

Bene József M. áv. szertári anyagkiadó balatonszentgyörgyi Fő utca 80 szám alatti lakos. Nős kettő iskolás gyermekem van. Az alábbi kérelemmel fordulok a Belügy Minisztériumhoz.

1951. augusztus 9. től a nagykanizsai Pft. főnökség létszámába mint kömives dolgoztam. 1952. június 17. én feleségemet Bene Józsefné született Marton Ilona Pusztamagyaród községből kitelepítették, abban az időben otanvált az állandó lakásunk apósomnál laktunk. Mikor a kitelepítés volt akkor én a miskolci Máv. ház eltolásánál dolgoztam, mint kömives.

Az apósomtól külön háztartást vezettünk a kettő gyermekem apósomnál maradtak. Különbejárati szobába laktunk és azt mikor feleségem elvitték a szobát az Államvédelmi hatóság lezárta, illetve lepecsételte. Én pedig a községből kilettem tiltva. 1952. augusztus 8. én feleségem után mentem. 1953. szeptember 21. én amnestiát kaptunk és úgy jöttünk Balatonszentgyörgyre lakni.

A lezárt szobából mindent elárvereztek. Az alábbi tárgyakat.

1952. évben mint Máv. üzemi dolgozót kényszerítve voltam, hogy a földeinkről mondjak le az államjára a kétlakiság megszüntetése végett. A földeket terméssel együtt elvitték.

Hajdu Bihar megye Ebesi állami gazdaságban dolgoztunk, feleségem Ebesen szív és májbetegséget kapott a debreceni kórházban volt kezelés alatt 6 hétig, azóta is orvosi kezelés alatt áll.

Az alábbi bevetett földeket vették el terméssel együtt.

3 magyar hold buza, 2 m. hold rozs, 1200 □ öl loher, 3 m. hold akácos erdő fele részben kaszálóval. 1200 □ öl kukorica, 400 □ öl burgonya, 450 □ öl árpa, 300 □ öl zab és 400 □ öl szarvaskeret.

./.

A kérelemről kúras

balatonszentgyörgy 1952. 11. 1.

Géme

Bene József

./.

egy darab 140-as azaz százszáznegyven kilos hízot vitték el.

A lezárt szobából az alábbiakat árverezték el. A leltár előtt Busa József akkori Tanács elnök irányításával elvitték. Az a leltári butorok elhurcolásánál jelen volt Ferenci Károly mint rendőr, tudomásom szerint jelenleg Letenyén mint nyomozó dolgozik a rendőrségen.

Tájékoztatásul közlöm Busa József Northy rendszer alatt mint mint repülés tényleg volt pusztamagyaródi lakos jelenleg a házakertjei olaj ipari vállalatnál dolgozik.

Az alábbi tárgyakat vitték el, illetve árverezték.

2 drb. ruhás szekrény,	2 drb. ág,
1 " szelvény,	2 " párnás szék,
1 " gramafon 30 drb. lemez,	1 " tolelt tükr,
6 " fali kép rájával,	2 " gyári szék,
2 " női nagykabát,	1 " arany gyűrű brilián kövel
2 " arany nyaklánc,	
6 " vánkcs,	
8 " női egész szoknya,	20 " női alsoruha,
5 " pár női cipő,	4 pár férfi cipő,
2 " férfi szizma,	2 drb. férfi nagykabát,
3 öltöny férfi szövet ruha,	12 drb. ág lepedő,
21 drb. törölköző,	
2 " ablak függöny,	4 pár női selyem harisnya,
8 pár férfi zokni,	8 drb. asztal terítő,
3 drb. dunyha,	12 " vánkcs húzat,
2 " gyermek nagykabát,	2 öltöny gyermek ruha,
4 " gyermek cipő,	30 " evő eszköz,
3 " női kalap,	

4-6 Ebesi állami gazdaságnál lakó házat építettem, anyagot a gazdaság adta, a munkadíj, 2824 frt. 70 fillért alapítottak meg. A pénzt nem kaptam meg. A kitélepitésnél kártalanítást 4000. frt.-ot kaptam. Kérem az ügy kivizsgálását, és a kár megtérítését.

Eltársi üdv.

Balatonszentgyörgy, 1961. november 28.

6. Véghatározat: A kényszerből „felajánlott” illetve elvett több mint 30 db helyrajzi számon szereplő ingatlan földtulajdonról: erdő, szántóföld, rét, szőlő, gyümölcsös, legelő. Fellebbezés-jogorvoslattal, csak a felajánló üzemének vezetője élhet. (Tanács, TSZCS)

Zalaegerszei Tanács VB. Mezőgazdasági Osztály
Birtokrendelési Osztály
Zalaegerszeg Szentgyörgyi-tér 5.
Híradó: Dobai Mihály/OK.
P-814-L-3/1952

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának 204/1950/XII.10/ M.T. 111. sz. 1/1952/I. 5/23. sz. rendelete alapján Bene József és neje Marton Ilona Pusztamagyaródi lakosok tulajdonában lévő és az állam részére felajánlott ingatlanok dőlté tele ügyében meghoztam az alábbi

Véghatározatot:

A felajánlott és a pusztamagyaródi 630/2, 1301, 1304, 1701, 1703, 2067, 2520/2, 2529/a, 3336/a, 4671/a, 4755, 4952/1, 4671, 4755, továbbá a Horváth István nevű állás és a felajánlott tulajdonát képező 2142 sz. telektulajdonosként 1734/1/a/180, 1734/1/a/181, 1734/1/a/182, 1734/1/a/183, 1734/1/a/184, 1734/1/a/185, és a saját nevükön álló 2346 sz. telekben 1734/1/a/186 és 1734/1/a/186 hrsz.-ok alatt fűvett 9 kh. területtel esztendő adóval és ingatlan és állam részére ingyenes feljuttatás folyóan ellenőrzésként nélkül átvessem.

A fent megjelölt ingatlan hasznosításra azonnali hatállyal a 18108/1951 M. sz. rendelet alapján való hasznosítás végett a Községi Tanács végrehajtóbizottságának szén át.

Megkeresem:

1./ A Letenyei járáshíradókat mint kh. határidő és átvett ingatlanra vonatkozóan a tulajdonjogok és állam javára történő bekebelezése és a 4091/1949 Korm. sz. rendelet 4 § 1 bekezdésében foglalt rendelkezés végrehajtása végett.

2./ A Magyar Földművelési Igazgatóságot és állami tulajdonba került ingatlanok a földhözvető történő bevezetése és az esetleges adókedvezmények megosztási eljárás lefolytatása végett.

Ezen véghatározat ellen csak kéredezéssel és csak a felajánló üzemének vezetője élhet jogorvoslattal.

Indoklás:

As ajánlat elfogadása a vonatkozó jogszabályokban megállapított feltételeknek megfelelően és határidőn belül történt.

A felajánlott ingatlan és állam részére az ajánlatnak megfelelően esztendő fogadtam el mivel az átvétel birtokpolitikai szempontból indokolt volt.

Erre a döntést kapnak:

1./ MÁV. Pályafőrtő és Feljuttó Üzem Vezetője	Mikolc
2./ M. Birtokrendelési Főosztály	Székely
3./ Bene József kényszer felajánló és neje	Pusztamagyaródi
4./ Községi Tanács VB.	Pusztamagyaródi
5./ Járáshíradó mint kh. határidő	Letenye
6./ M. Földművelési Igazgatóság	Zalaegerszeg

Zalaegerszeg, 1952 május 20-án. A kiadmány hitelesül:

Fekőcs Imre sk.
osztályvezető.

 Celler

Получено 1917 г. 12-го
VI. МЕЛОСАЗОНСКИ ОУЛАН

Beu 1917

Получено 1917 г. 12-го
VI. МЕЛОСАЗОНСКИ ОУЛАН

Получено 1917 г. 12-го
VI. МЕЛОСАЗОНСКИ ОУЛАН

7. Kárpótlás: A „felajánlott” ingatlanra kárpótlás nem kérhető.

A 3.sz. mellékletben felsorolt aranytárgy elvételét pedig hitelt érdemlő okirattal nem tudták igazolni. Számla nem volt meg a karikagyűrűről.

Komolyan gondolta a Tisztelt Hatóság, illetve a nevében eljáró Nagy Klára asszony, hogy a kitelepítéskor a deportált volt olyan helyzetbe, hogy a hátrahagyott ingó és ingatlan vagyonról jegyzőkönyvet kérjen valamelyik dobtáras géppisztollyal felszerelt rendőrtől vagy ÁVH-tól?

Fentiek alapján kártérítésben nem részesültek. A rabságban töltött időt elismerték.

SOMOGY MEGYEI KÁRRENDEZÉSI
H I V A T A L
7400 Kaposvár, Anna u. 6.

Szám: R 7916062-105/94.

M: 2 db

BENE JÓZSEF
8710 Balatonszentgyörgy
Tanácsköztársaság u. 2.

Tisztelt Ügyfelünk!

Tájékoztatam, hogy személyi kárpótlási kérelmével összefüggő vagyoni kárpótlási kérelmét az OKKH Hivatalunknak megküldte elbírálásra.

Beadványa szerint Ön ingatlan - termőföld, lakóház - végleges elvesztése miatt nem nyújtott be kérelmet.

Felhívom figyelmét, amennyiben ingatlan után is kér kárpótlást, szíveskedjen a mellékelt adatlapokat kitölteni és azokat - a tulajdoni sérelmet bizonyító okiratokkal együtt - megküldeni.

A kárpótlási törvény az ingóságokra - ruhanemű, berendezési tárgyak, állatállomány - külön nem terjed ki, kivéve a műtárgyakat és aranyékszereket. Ezek elvételét okirattal kell bizonyítani.

Szíveskedjen az aranytárgyak volt tulajdonáról, elvételéről, az elvétel körülményeiről hitelt érdemlő okiratot küldeni.

Határidő: 1994. december 30.

Kaposvár, 1994. november 25.

8. Levelező lap. Magyar Államvasút Nagykanizsa Pályafenntartási Főnökség

„Kedves Bene elvtárs!

Kedves lapjára értesítem, hogy illetékessel megbeszéltem visszavételét.

Ha megérkezik, jelentkezzen szolgálatra nálam.

Kívánom, hogy jó egészségbe mielőbb megérkezzék.

Elvtársi üdvözlettel.”

Megjegyzés: Szüleimnek nagy megnyugvás lehetett, hogy a szabadulás után kenyérkereseti lehetőség várja édesapámat. Visszavárják a volt munkahelyére, családját el tudja tartani.

Hajdu megye

MAGYAR ÁLLAMVASUTAK
NAGYKANIZSAI PÉTE. FŐNÖKSÉGE
XII. sz. p.mestéri szakkönyv
NAGYKANIZSA 12/2

9. Bene József (édesapám) szakmunkás bizonyítványa.

- 84 -

10. Bene József (édesapám) munkáltatói igazolása testvérem középiskolai felvételiéhez.

MAGYAR ÁLLAMVASUTAK
SZERTÁRFŐNÖKSÉG
NAGYKANIZSA

33/1961.szám.

Bene József elvtársnak
főszekmester.

B a l a t o n s e n t g y ö r g y .
Szertárfőnökség útján.

Saját kérelmére igazoljuk, hogy az Elvtárs Nagykanizsa pályafenntartási főnökségnél a MÁV szolgálatába lépett 1951. augusztus 9.-én. A pályafenntartási főnökségtől áthelyezéssel szertárunk létszámba került: 1957. december 14.-ével. Beosztása a nagykanizsai szertárfőnökséghez tartozó balatonszentgyörgyi szertári kirendeltségnél anyagkiadó ór. Havi keresete: rangfokozati és munkaköri bér összesen: 970.- Ft.

Szertárunknál munkáját kifogástalanul, szorgalmasan és hiba mentesen végzi. Szolgálat ellátásában kifogás nem merült fel. Politikai magatartás ellen kifogás nem volt.

Jelen igazolást saját kérelmére, gyermekének középiskolába való felvétel céljából állítottuk ki. Fiának középiskolába való felvételét javasoljuk.

Nagykanizsa, 1961. február 22.-én.

MAGYAR ÁLLAMVASUTAK
SZERTÁRFŐNÖKSÉG
NAGYKANIZSA

[Signature]
párttitkár.

[Signature]
/:Horváth Lajos felügyelő,
szertárfőnök.:/

11. Testvérem, Bene László középiskolai felvételi kérelme.

Származás jelölése X-el. Mely jelentése a következő volt:

A rendszer ellenségeit gyűjtötték egybe itt. A volt földbirtokosokat, arisztokratákat, gyár- és üzemtulajdonosokat, gazdag parasztokat, az 1945 előtt vezető állást betöltőket, a rendőrség és katonaság volt tisztjeit (ha már nem teljesítenek szolgálatot!), és a csendőröket és ezek gyermekeit. Az ilyen tanulók más elbánásban részesültek. Őket vagy indoklás nélkül vagy helyhiányra hivatkozva utasították el.

48/1966
BALATONSZENTGYÖRGY

az általános iskola hosszú bélyegzője

Bene Ferenc szülő

Felvételi kérelme gyermeke középiskolai továbbtanulásához

A tanuló	
általános tanulmányi eredménye	szár- mazása
VII. jó	X.
VIII. félév jó	

1. A tanuló neve: Bene László

2. Születési helye: Pusztamagyaród ideje: 1946 év december hó 8 n.

3. Melyik iskolában kíván tovább tanulni? (Technikumba jelentkezők a szakot is töl-
tessék fel.) Vasútgépészeti Technikum

4. Technikumi felvételt kérő szakmai gyakorlaton részt vett-e? Igen — Nem!

5. Kíván-e diákotthoni ellátást — tanulószobát (menzát)?

6. Ellátatlan testvéreinek száma: 1

7. Melyik szakkörben dolgozott? fizikai, modellés Ezenkívül
mi iránt érdeklődik? fizika

8. Tagja-e az úttörőcsapatnak és milyen tisztséget tölt be?
Igen; ötszövegű helyettes.

!) A megfelelő szöveget alá kell húzni!

Aki diákotthont, tanulószobát vagy menzát kér, a mindkét szülő munkahelye által kiállított ke-
reseti igazolást is csatolja a felvételi kérelemhez. A nem bérbeli élők a helyi tanács által kiállított
vagyonbi bizonyítványt mellékeljék.

Itt kell levágni

9. Szüleinek foglalkozása és birtoka nagysága:

Szülő	foglalkozása		
	1938-ban	1947-ben	jelenleg
Atyja	prola cserző	kőműves	MAV raktári anyagkiadó
Anyja	htsb	htsb	htsb
Idő	Szántó	Szőlő és kert	Ház
1945 előtt	— kh.	kh.	— kh.
jelenleg	kh.	kh.	kh.
Ha szülei önállóak vagy földjük van, hány munkást foglalkoztat-(tak)nak			múltban? — jelenleg? —

1961. év február hó 24. n.

Bene József
szülő

Orvosi vélemény (Az iskolaorvos tölti ki!)

A tanuló technikus pályára — alkalmas — nem alkalmas

iskolaorvos

Az Iskolai, Társadalmi Bizottság véleménye:

A csatolt vélemények alapján.

aláírás

aláírás

P. H.

osztályfőnök

igazgató

12. Testvérem jellemzése a középiskolai felvételihez.

B E N E L Á S Z L Ó. 1946. dec.8. Pusztamagyaród.

Édesapja a MÁV nál dolgozik már 10 éve. Kezdetben mint köműves, jelenleg mint raktári anyagkiadó. A múltban csendőr volt / 7 évig/ egyik telefonközpontban dolgozott. Édesanyja a háztartásban dolgozik.

Egy fiu testvére van aki VII o tanuló.

A pusztamagyaródi iskolától érkezett 1960 szept. ben.

Kár hogy kisiskolánál tanult ahol orosz nyelvet nem tanult, s most a VIII o ban elég nehéz pótolnia.

Szorgalma kifogástalan. Különösen a fizika és a gépek iránt érdeklődik. Kézügyessége is jó. Több kísérletet önmaga állított elő. Fizikai szakkönyveket is szívesen olvassa. A könyvtárat rendszeresen látogatja.

Uttörő, a Tábortűz c folyóirat Kapitányok klubbjának tagja. Hittanoktatásra nem jár.

A Falusi Ifjusági Szöv. munkájába is tevékenyen bekapcsolódott. A helyi T Sz munkájában is segített / kukorica burgony szedé szüret./

A műsoros rendezvényeken mint szavaló és szereplő vesz részt.

Kissé nyugtalan természetű, de a dicséret nagy hatással van rá. A továbbtanulásban és az életben megállja a helyét.

Udvarias szófogadó, kár hogy elkiséri az a tény, hogy csendőr volt az apja.

Szülei politikai magatartása kifogás alá nem esik. Az ellenforr. ban egyáltalán nem vett részt.

A fenti jellemzés alapján az Iskola Bizottság javasolja továbbtanulásra való felvételét.

Balatonszentgyörgy, 1961 febr. 25.

Gál József

Gál Józsefné igazg.

Erdélyi József

Erdélyi József. osztfő

Uttörő csap. v.

Árpád László

Községi Tanács VB.

Csernak István

MSZMP titkár.

Lakó István
Sz.M. elnöke.

Fényképek:

1-2. Kitelepítés előtt készült képek az utcán majd az udvarban. (Pusztamagyaród)

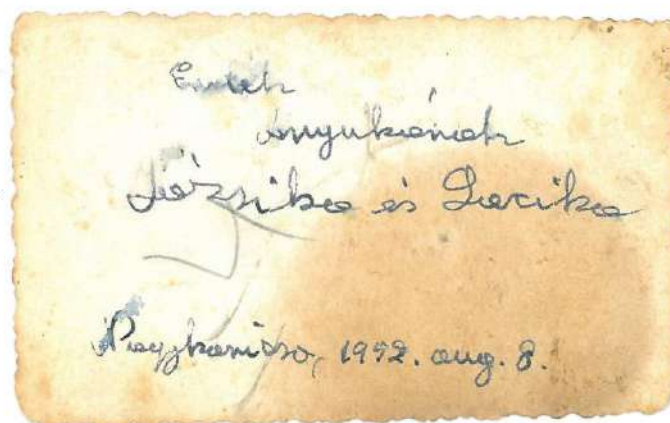

3-4. Nagyszüleim háza mely a kitelepítés után rendőrőrs lett. (Pusztamagyaród)

5. Emlék Anyukának, Józsika és Lacika 1952. 08. 08. (Pusztamagyaród)

Ez a fénykép volt édesanyámnál a kitelepítés alatt és a Debreceni Klinikán.

6. Kitelepítés előtti kép, baloldalt édesanyám, jobboldalt keresztanyám Marika és Jóska gyermekeivel. (Pusztamagyaród)

7. Gabonacséplés a hátsó udvarba, előtérbe a pelyvahordó kosár. (Pusztamagyaród)

8. Kitelepítés előtti kép, édesanyámmal a virágos kert előtt, bal oldalt Laci bátyám, jobb oldalon én, Jóska (Pusztamagyaród)

9. Édesapám által épített ház Ebesen, a fénykép 1960-as évek elején készült, bal oldalt József, jobb oldalt László fia. (Ebes)

10. Ebesi telepes ház előtt bal oldalt László, édesapám és az új telepes lakók. Kisgyörgyi András és Kisgyörgyi Andrásné Erzsébet (Ebes)

11-12. Édesanyám, édesapám az egyik borospince előtt a szőlőhegyen. Itt vésztük át a kitelepítés éjszakáját mi gyerekek a nagypapával. (Pusztamagyaród)

13. Tehénistálló, jobbra a kocsiszín, hátul a szalmakazal, középen a cséplőgép oldalából készült wc. (Pusztamagyaród)
(Nagypám a cséplőgépét szétszerelte így nem tudták kisajátítani)

14. Telepes ház előtt édesapám. (Ebes)

15. Ebesi ház az új lakókkal. (Ebes)

16. Nagymamám a gazdasági udvarba, aki a sok csomagot küldte szüleimnek.
(Pusztamagyaród)

17. Nagyszüleim a borospince előtt. (Pusztamagyaród)

18. Édesanyám a szőlőhegyen. (Pusztamagyaród)

19. Nagyszüleim, akik gondoskodtak rólunk, míg szüleink raboskodtak. (Pusztamagyaród)

20. A külsőhegyi borospince, édesapám keze munkája, előtte a nagyszülők tehenes szekérrel. (Pusztamagyaród)

- 21-22. Szüleink a 40-es évek elején.

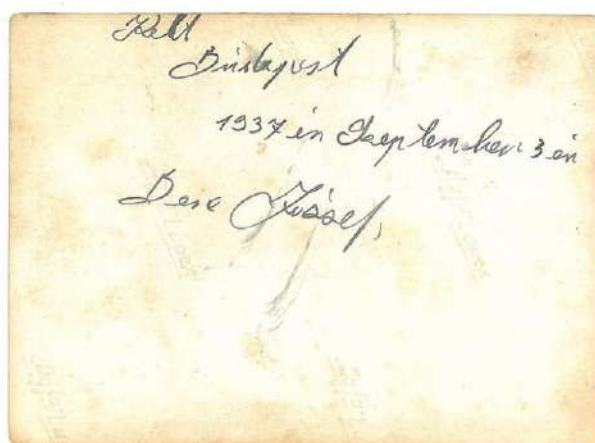
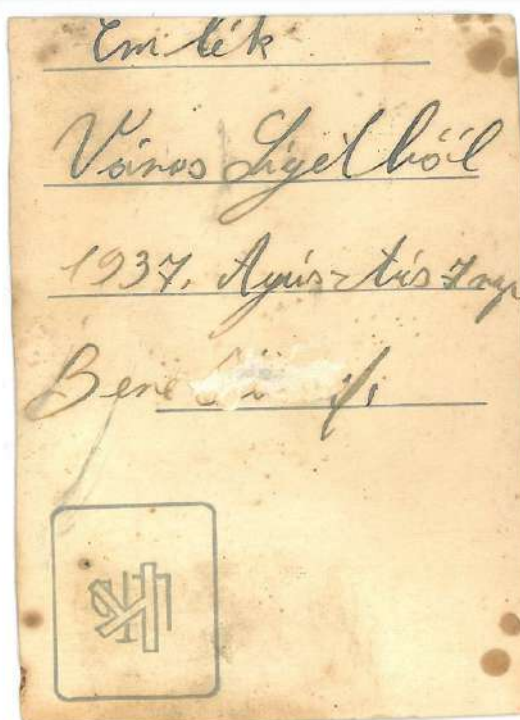
23. Nagypám az egyik zalai MAORT telepen a kép bal oldalán. Lehet, hogy az itteni keresetéből vásárolta a cséplőgépet. (Zala megye)

24. Hortobágyi kép a 60-as évekből.

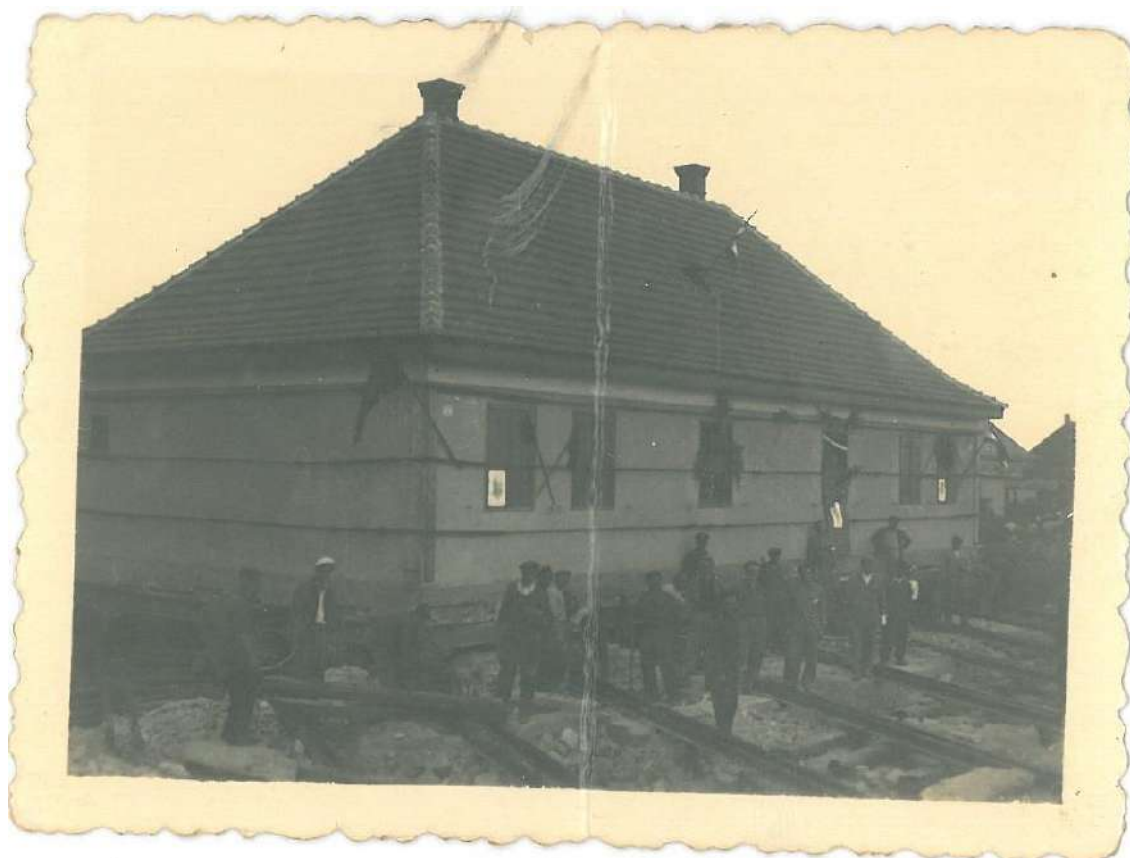

25-27. Édesapám sorkatona az Újpesti Flotillánál 1937-ben.

28. Kitelepítés előtt édesapám a Miskolci pályaudvar bővítésén dolgozott. A képen egy házat tolnak el vasúti síneken. (Miskolc)

29-30. Épülő családi házunk ahol otthonra lettünk a sok hányattatás után 1965.

(Balatonszentgyörgy)

31. Keresztzüleim gyermekeikkel. Keresztapámat másfél évre ítelték, mert határidőre nem tudta beszolgáltatni a hízott sertést. A családtagjait másik faluba telepítették. (Pusztamagyaród)

32. Hortobágy napjainkban

33. Hortobágy múzeum

34. Hortobágy emléktábla

35. Koszorúzás 2017 (Hortobágy) Bene József és Gyurkó László (kitelepített)

36. Megkoszorúzott emlékműnél 2017 (Hortobágy)

Zala megyei levéltári anyagok:

1. Ingóság leltár (1952. június 12.)

LELTÁR.					
Bene Ferenc pusztanagyerédei lakó ingóságainak leltározásáról					
Sor sz.	Az ingóság megnevezése	db.	Sor sz.	Az ingóság megnevezése	db.
1	2 kényes / a kávé / csészék	2	33	1 antal kerítő	1
2	2. fenyőre vagy salnamok	2	34	4 dbt. kék / muntka	4
3	1 kényes antal	1	35	7 fél ablak függő / kék / muntka	4
4	2 kényes / kék / plümműt	2	36	1 tálkától	1
5	1 kék / antal / narvanylós	1	37	1 kék / gramofon / kék	1
6	1 kék / lámpa	1	38	4 kék / csésze / aljól	8
7	52. nagytű / 5 kék / kék	7	39	1 kék / kék	1
8	1 kék / csésze	1	40	1 kék / gramofon / kék	1
9	1 kék / baba / csésze	1	Bene Ferenc pusztanagyerédei lakó ingóságainak leltározásáról, 1952. június 12.		
10	1 kék / rózs / kék	1			
11	1 kék / 2 kék / kék	3	Bene Ferenc pusztanagyerédei lakó ingóságainak leltározásáról, 1952. június 12.		
12	1 kék	1			
13	1 kék / rózs / kék	1	Bene Ferenc pusztanagyerédei lakó ingóságainak leltározásáról, 1952. június 12.		
14	1 kék / kék / kék	1			
15	1 kék / kék / kék	1	Bene Ferenc pusztanagyerédei lakó ingóságainak leltározásáról, 1952. június 12.		
16	1 kék / kék	1			
17	1 kék / kék / kék	1	Bene Ferenc pusztanagyerédei lakó ingóságainak leltározásáról, 1952. június 12.		
18	1 kék / kék	1			
19	1 kék / kék	1	Bene Ferenc pusztanagyerédei lakó ingóságainak leltározásáról, 1952. június 12.		
20	1 kék / kék	1			
21	3 kék / kék / kék	3	Bene Ferenc pusztanagyerédei lakó ingóságainak leltározásáról, 1952. június 12.		
22	1 kék / kék / kék	1			
23	2 kék / kék	2	Bene Ferenc pusztanagyerédei lakó ingóságainak leltározásáról, 1952. június 12.		
24	1 kék / kék	1			
25	1 kék / kék / kék	2	Bene Ferenc pusztanagyerédei lakó ingóságainak leltározásáról, 1952. június 12.		
26	3 kék / kék / kék	3			
27	1 kék / kék	1	Bene Ferenc pusztanagyerédei lakó ingóságainak leltározásáról, 1952. június 12.		
28	1 kék / kék	1			
29	1 kék / kék	3	Bene Ferenc pusztanagyerédei lakó ingóságainak leltározásáról, 1952. június 12.		
30	1 kék / kék / kék	1			
31	1 kék / kék / kék	2	Bene Ferenc pusztanagyerédei lakó ingóságainak leltározásáról, 1952. június 12.		
32	1 kék / kék / kék	2			

K i m u t a t á s		
kitalapítottak által visszahagyott és a megyei tanács végrehajtóbizottságához beszállítandó ingóságokról.		
N é v.	lakás	ingóság megnevezése.
Vitai Béla	Letenye Arány J.n.14	1.dr.b. szőnyeg,1.dr.b.női kerékpár,1.dr.b.írógép,1.dr.b.esztallal
2. Kovács József	Letenye Rókoeci u.144	1.dr.b.aranygyűrű "I.H.S." jelzés.
3. Márkus István	Borsfa	1.dr.b.Csepel kerékpár C183944
4./ Pál János	Kerkeszentkirály	1.dr.b. férfikerékpár
5. Szak István	Tornyiszentmiklós	1.dr.b.kerékpár
6. Ternácz Sándor	"	1.dr.b.női karóra,1.dr.b.férfi karóra
Szak József	"	1.dr.b.beccomagolt rádió,1.dr.b.kerékpár 183858.számú
Huber Sándor	Oltáro	5.dr.b.rongyszőnyeg,1.dr.b.rádió,akkumulátor,anótelep,1.dr.b.film kos,1.dr.b.rádió asztal,1.géppel himzett terítő.
Balázs Ferenc	Becsehely	1.dr.b.honvédségi tályoló
Kőfalvi János	Kistolmács	1.dr.b.dohányzó asztal,1.dr.b.rádió
Magyaródi Józsefné	Semjénháza	1.dr.b.Csepel kerékpár F236812
Kalamár György	Lasztonya	1.dr.b.kerékpár,1.dr.b.esztallanc.
Molnár János	Sörnyeföld	2 dr.b.ruhaszőnyeg
Karakai Károly	Pusztamagyaródi	1.dr.b.aranykarikagyűrű,2.dr.b.köves aranygyűrű
Bene József	"	1.dr.b.aranygyűrű,1.dr.b.táska gramofon lemezekkel.
Özv.Balázs Lajosné	"	1.dr.b.kerékpár o29773.sz.
Béleki József	Bázakerettye	1.dr.b.írógép
Szekeres Lajos	Bánokszentgyörgy	1.dr.b.rádió,asztallal,1.doboz
Nagy Lajosné	"	10.ampillás injekció,1.dr.b.festménykeretnélkül.
Fehér Péterné	"	1.dr.b.férfikerékpár
Székesi István	"	3 dr.b.rongyszőnyeg,1.dr.b.világvevő rádió
		3 .dr.b.porcelánkanna,6.dr.b.hongolt terítő,1.dr.b.férfikerékpár
		1.dr.b.16.m.futószőnyeg,1.dr.b.virágállvány,1.dr.b.férfikerékpár.

Emléktábla avatás Pusztamagyaród:

Interneten elérhető anyagok:

<http://1956oroksege.freeweb.hu/konyvajanko.htm#konyvek> BeneJozsi

http://1956oroksege.freeweb.hu/Bene_Jozsef/BeneJozsef-EmlektabláPusztamagyarodon.htm